

Kuzma, Šimkus, Binkis ir Kiti Nacių Nužudyti Lietuvoje

VILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

Pirkimas Karo Bonų Yra Prievolė Kiekvieno Lietuvis Ištikimo Demokratijai.

This Issue Consists of Two Parts PART ONE

VOLUME XXV, NO. 301.

PENKTADIENIS, GRUODŽIO (DEC.) 22, 1944 M.

KAINA TRYS CENTAI.

KASDIENA—

Lietuvoje Nužudyti Jiems Smūgis Atlanto Carteris Kas Jiems Rūpi

Paaiški, jog Hitlerio gengsteriai Lietuvoje nužudė ne vien St. Šimkų ir Albina Rimkų, bet ir akademiką Kuzmą, kompozitorių Karnavičių, artistus Samuolį ir Menčinskį, rašytoją Binkį ir daugelį kitų.

Buvo pranešta, kad Rimka ir Šimkus mirė, bet tai buvo nacių propagandos šaltinių daviniai paslėpimui tos piktadarystės.

Kauno forte nužudyta 70,000 žmonių, sykiu ir viršų pamirėti Lietuvos veikėjai.

Paneriuose, netoli Vilniaus, atkasta 100,000. Daugelį lavonų naciai sudegino, kad nepalikus pėdsako savo kriminališkės.

Štai kaip naciai kūrė „naują Lietuvą“ apie ką „Naujienos“ taip entuziastingai rašė.

Prez. Roosevelt pareikšimas, kad Atlanto Carteris nėra sutartis, o tik apibūdinimas Jungtinių Tautų siekiniu, kaip lazda smogę į galvą SSSR priekšams ir izoliacininkams, kurie rekė, kad Stalinas „laužo sutartį“ Jiems pasakyta, kad jie rėkia veltui—tokios sutarties nėra.

Lietuvių „tarybininkai“ aspirantai į Lietuvos valdomus, ir patriotai, kurie visomet pelnėsi iš tėvynės melais, akis baigia praverkti dėl to „laužymo“.

Jie tikrai kėblion padėtin atsidūrė. Jie raminosi, kad Roosevelt ir Stalinas privers „pildyti tai“, o dabar pats Rooseveltas sako, kad nėra kas pildyti.

P. Grigaitis, kuris visuomet vietoj iš esmės dalyką svarstyti imasi kaimo advokatoleto gudybių, bando įtikinti savo sekėjus, ar bent pats save, kad Atlanto Carterio ideja įrašyta kur nors į kokį nors sutartį ir privalo pildyti.

Kokia gudybė! Bet p. Grigaitis užmiršta, kad jo advokatiškos gudybės, atvežtos iš Šveicarijos, jau visa 50 metų nuseng.

Jei Atlanto Carteris ir būtų sutartis, jis nieko neduotų tiems ponams, kurie dabar kruvinom asaron verkia dėl jo nevykdyto. Jame kalbama apie tautų laisvę, apie teisę apsispresti, valdžias sau rinktis.

Kiek tai liečia Lenkiją, juk SSSR stoji už jos nepriklausomybę.

Gaudami tą teisę lenkai turi tai pripažinti ir tautoms, kurias Lenkija valdė—ukrainams, baltarusiams, lietuviams (Vilnijai).

Tas teritorijas lenkų valdžia ginklu prisijungė, dabar jos gauna teisę nusikratyti lenkų pony valdžios.

Kas ir kur čia Atlanto Carteri prišlinga?

Kiek tai liečia Lietuvą ir kitas Pabaltijio šalis, juk jos pačios įstojo Sovietų Sąjungon. O Atlanto Carteris nesako, kad Sovietai turi išmesti Pabaltijio

SSSR Armija Paėmė 13 Miestelių

KAUNO TVIRTOVĖJ NUŽUDYTA 70,000

Paneriuose Rasta 100,000 Lavonų Nacių Nužudytų Žmonių Lietuvoje

Lietuvos Rašytojai, Artistai, Buvusios Valdžios Nariai ir Visuomenininkai Teriotti

MASKVA, gr. 21.—Laikė vokiečių okupacijos Lietuvoje nužudyta 300,000 civilių žmonių ir 165,000 karo belaisvėn sumtų raudonarmiečių.

Kauno tvirtovėj No. 9, kurių vietos gyventojai vadina „Mirties Fortu“, naciai sušaudė ir kitais iš 2 u d e 70,000 žmonių. Čia nužudyti:

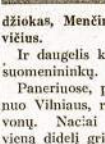
J. Budžinskas, Vyriausios Tarybos Visos Sovietų Sąjungos deputatė, laipgi Zebatas, narys Vyriausios Lietuvos Tarybos. Kiti žinomi Lietuvoje nacių budelių nužudyti.

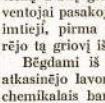
Akademikas V. Kuzma, irgi deputatas Vyr. Tarybos Visos Sov. Sąjungos. Rašytojas Binkis. Profesorius Albinas Rimka. Artistai Džiokas, Menčinskas ir Karnavičius.

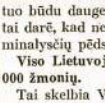
Ir daugelis kitų Lietuvos visuomenininkų. Paneriuose, penki kilometrai nuo Vilniaus, rasta 100,000 lavonų. Naciai suvertė juos į vieną didelį griovį. Vietos gyventojai pasakoja, kad patys sumitėji, pirma susaudymo, turėjo tą griovį iškasti.

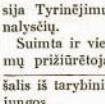
Bėgdami iš Lietuvos naciai atkasinėjo lavonus ir apipylė chemikalais bandė sudeginti ir tuo būdu daugelį sunaikinti. Jie tai darė, kad nepalikti savo kriminališkės pėdsako.

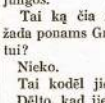
Viso Lietuvoje išžudyta 465,000 žmonių. Tai skelbia Valstybinė Komisija Tyrinėjimui Karo Kriminališkės.

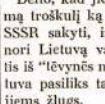
Suimta ir viena nacių kalėjimų prižiūrėtoja Frau Seeling, šalis iš tarybinų respublikų sąjungos.

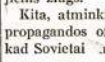
Tai ką čia Atlanto Carteris žada ponams Grigaičiui ir Pakštui? Nieko.

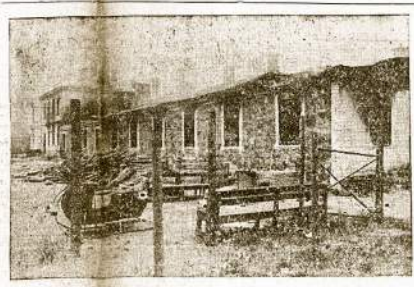
Tai kodėl jie taip sielojasi? Dėlto, kad jie turi nesuvaldomą troškulį ką nors blogo apie SSSR sakyti, ir dėlto, kad jie nori Lietuvą valdyti, ar pelynėti iš „tėvynės melais“, o jei Lietuva pasiliks tarybinė, visai tai jiems žlugs.

Kita, atmintinė, kad Berlyno propagandos ofisai irgi raudo, kad Sovietai „apildo sutartį“.

V. Andrusis.

Panevėžio buvus nacių stovykla suimties nelaisvėn raudonarmiečiams—tai kankinimo ir žudymo stovykla. Bėgdami vokiečiai padegė stovyklą, norėdami sunaikinti įrodymus savo teroro.

L. P. T. Komitetas.

Francūzai Entuziastingi Graikai Nori Susisiekti Del Sutarties su SSSR

PARYZIUS, gr. 21.—Francūzijos visuomenės nuomonė apie sutartį su Sovietų Sąjunga labai gera. Francūzai entuziastingai sutinka tą sutartį.

Ta sutartis, sako francūzai, pastato jų šalį į tarpą didžiųjų. Francūzų spauda irgi sutinka tai gražiai. Nepasitenkimu išreikšta tik dėl neaiškumo kai kurių klausimų, kurie sutartyje nėra ir viešai neskelbiama, o manoma, kad De Gaulle su Stalinu apie tai kalbėjo.

NACIAI KRAUSTOSI GILIAU NORVEGIJON

LONDONAS.—Norvegų pranešimai sako, kad naciai kraustosi savo armijos štabą iš Oslo miesto į Lillehammer, 100 mylių giliau Norvegijon. Jie biją Aliantų aviacijos atakų.

Gandai Sujudino Paryžį

PARYZIUS.—Paleista gandų, kad nacių parašytųjų nuleista Francūzijon, tas nemažai sujudino francūzais.

STOCKHOLMAS.—Nacių propagandos organai labai daug užimti šalinėjimu žmonėms pasiaukoti. Kas tai brukama žmonėms. Matyti vokiečiai spiriasi nuo karo pastangų.

VOKIEČŲ ARMĖJA IĖJO 35 MYLIAS BELGIJON, 14 MYLIŲ NUO LIEGE

AMERIKIEČIAI GRUMIASI SU 200,000 NACIŲ ARMILJOS; EINA ATKAKLI KOVA

PARYZIUS, gr. 21.—Vokiečių mechanizuota armija jau įėjo 35 mylias Belgijos žemėn ir yra tik 14 mylių nuo svarbios bazės Liege, nukirsdami svarbų Arlon-Liege kelią.

Pramušta 25 mylių pločio spragą Amerikos pirmosios armijos linijose.

Nacių vėržiama Belgijon betgi sulėtintas, vietomis sulauktyta.

Apie 15 vokiečių divizijų puola Amerikos pirmąją armiją apie 60 mylių frontu.

Luxemburge, kur amerikiečiai nacių pastūmė atgal naciai dabar kontrolofensyva.

Naciai nuleido daugiau parašitųjų Hoyemont srityje. Naciai taipgi praėjo St. Vith miestą, bet dar yra amerikiečių rankose.

Septintoji Amerikos armija irgi atstumta atgal iš Neder Schlettenbach. Ši miestą amerikiečiai buvo užėmė keturias dienas atgal.

JAU IĖJO PENKIAS MYLIAS SLOVAKIJON

Ima Apgulti Koscice ir Bimaszombat Miestus. Puola Nacius Kitoj Srityje

MASKVA, gr. 21.—Raudonoji armija veja vokiečius 125 mylių frontu pietinėj Slovakijoj. Vokiečių garnizonas ginantis Koscice ir Bimaszobaty gerokai apdužytas. Sovietų kariuomenė vis labiau gula ant tų miestų iš trijų pusių.

Dvi Sovietų armijos eina prie centro gelžkelių ir viešelių, kurie veda į Bratislaviją, Slovakijs sostinę, ir Praga, visos Českoslovakijos sostinė.

Ieidami 5 mylias Slovakijon, Sovietų kariuomenė užėmė 13 miestukų Rimaszombat srityje ir siekiasi paimti kelių centrą Losone, 17 mylių į vakarus.

Svarbiausias iš užimtųjų miestų yra Tornaia, 13 mylių į rytus nuo Rimaszombat, kur naciai buvo įsitvirtinę ant upės kranto.

Sovietų kariuomenė puola Torysa upės tvirtovės, tik 2 mylius nuo Koscice.

Balaton ežero srity mišiai irgi Sovietų armijai gerai vyksta. Iš ten niერიama į Bratislaviją ir Vienna.

Sovietų pranešimai sako, kad jau naudojama Vengrijoj ir štučių armija, nes daug prisiginta.

LONDONAS, gr. 21.—Berlyno radijas skelbia, jog Sovietų armija pradėjo didelį ofensyvą tarp ežero Balaton ir Dumojaus. Esą apie 10 divizijų Sovietų sauliu (100,000 vyrų) mesta į tą ofensyvą.

Naciai gi pradėję kontr-ofensyvą tų srityj.

Sovietų kariuomenė esą pradėjus tą ofensyvą atžymėjimui Stalino gimtadienio. Vokiečių pozicijos pralaužtos.

Čekai Sudarysja Naują Valdžią

LONDONAS, gr. 21.—Viennatinis Českoslovakijos valdžios pareigūnas, kuris grysšis kaip tokiis, bus Dr. Eduard Beneš, Českoslovakijos prezidentas. Kiti valdžios pareigūnai, manoma, rezignuosja.

Českoslovakijos komunistų vadas Vaclav Nosek padarė atsiskaitingą ir visus valdininkus rezignuoti, kad tuo duoti progą prezidentui Benešui sudaryti naują valdžią išlaisvintoj teritorijoj ir paimti jos iš kovojusių prieš nacius.

Jugoslavijos Partizanai Užėmė Zvorniką

NEW YORK, gr. 21.—Jugoslavų žinios praneša, jog maršalo Tito armija užėmė Drina upės miestą Zvornik, 80 mylių į pietryčius nuo Belgrado.

Pensylvanijos ADF už Politinį Veikimą su CIO

HARRISBURG, Pa.—Pensylvanijos Darbo Federacijos Gledistybė Konferencija pasisakė už bendrą veikimą su CIO politiniame lauke. Ji remia CIO Politinės Akcijos Komitetą.

Super-Bomberiai Vėlei Atakavo Mukdeną

Leyte Airportas Labiausia Užimtas, Dieną ir Naktį

WASHINGTON, gr. 21.—Amerikos didžiausieji Bombardieriai vėlei atakavo Mukdeną, Mandžurijoje. Apie 60 bombierių dalyvavo atakose.

(Mandžurijoj yra japonų karų imonės ir svarbu tai išdužyti.)

Bombardavimas sako praveista sekmingai. Iš Leyte pranešta, kad ten Amerikos aerfortas yra visų labiausia užimtas. Į dieną pakyla ir nusileidžia nuo 600 iki 700 orlaivių. Vieni jų bombarduoja japonų pozicijas, kiti apžiūrinėja ir tt.

Leis Australijon Ivažiuoti iš Europos ir Amerikos

SYDNEY, gr. 21.—Veikiantysis Australijos premieras Francis Forde sako, Amerikos kariai padarė tokį gerą įspūdį į australičius, kad pagėdaujama jų apsigyvenimo to šaly. Taipgi bus po karo leista iš Amerikos ir Europos įvažiuojamas Australijon.

Telefonistės Nutarė Skelbti Streiką

NEW YORK, gr. 21.—Išlauko miesto telefon operatorkos nusitarė skelbti streiką reikalaujamos \$5 į savaitę algos pakėlimu. Jei reikalavimas nebus patenkintas gali sustreikuoti 6,000 telefonistėj.

Wallace Taresi Su Rooseveltu

WASHINGTON, gr. 21.—Viceprezidentas Henry Wallace turėjo pasikalbėjimą su prezidentu Rooseveltu. Kadangi Wallace'o tarnyba baigiasis, reporteriams buvo žiniedu apie ką kalbėjo jiedu, bet Wallace išėjo po šonines duris reporterių nepastebėtas.

George Higgins Moses, 75 metų, buvęs senatorius, numirė savo namuose cionai.

Jisai išbuvo 19 metų senatė, pagalios demokratas laimėjo rinkimus vieton Moses, kuris buvo republikonas.

VILNIS

(THE SURGE) LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY Published daily except Sunday and on every Thursday together with the regular edition in United States...

Advertising rates on application. 3116 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. PHONE, VICTORY 7325-7326

Entered as second class matter September 26, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Reikia Pilno Susitarimo

Vakar iš Washingtono pranešė, kad Valstybės Sekretorius Edward Stettinius rengiasi vykti Londonan. Anglijos užsienio reikalų ministras Eden, savo kalbą parlamente, pabrėžė būtiną reikala dažnesnių konferencijų užsienio politikos vadų. Jo nuomone, tokios konferencijos turėtų įvykti keturis kartus į metus.

U. S. Valstybės Departamentui persiorganizavus labiau liberališką pagrindą ir nusitarus vesti griežtesnę politiką, yra būtino reikalo pilnai susitarti su Britanijos ir Sovietų Sąjungos užsienio politikos vadais. Esama nesklaidumo. Trūksta bendro susitarimo. Kad taip ligi šiol buvo, to negalima užgincyti. Labiausia metasi į akis nesklaidumai tarpe Britanijos ir Jungtinių Valstijų. Nevienodai žiūrįma į Graikijos ir Italijos problemas.

Kaslink Lenkijos, tai visų trijų didžiųjų valstybių nusistatymas daug-maž vienos. Maskvos spauda labai prielankanti citavo US Valstybės Sekretoriaus pareiškimą Lenkijos klausimu.

Premieras Churchill esąs tos nuomonės, kad trys didžiosios valstybės laikosi bendros linijos, kiek tai liečia pamatinės užduoties ir tikslus. Tačiau yra visa eilė specifinių problemų, kur taškai ant "i" dar nėra pastatyti.

Vokiečių ofensyvas Vakarų fronte nėra koks mažosios. Priešas dar vis spekuliuoja, kad Talkininkai nesuskalbus savo tarpe, ar kad jie pavargę. Hitlerininkai žino, kad karo jie negali laimėti. Ko jie nori, tai derybinės taikos, kompromiso. Reikia pripažinti, kad tiek Britanijai, tiek Jungtinėse Valstijose yra įtakingų reakcinių elementų, kurie taip-pat nori derybinės taikos.

Nei prezidentas Rooseveltas, nei premieras Churchill tokios taikos nenori. Jie griežtai stoja už hitlerizmo likdavimą.

Pilnas susitarimas visais politiniais klausimais užduos smūgį reakcininkams. Stettinius'o kelione Londonan turės didelės reikšmės.

Kreivais Keliais

Kongresas Industrinių Organizacijų (CIO), savo prezidento lūpomis, apeliavo į Amerikos Darbo Federacijos vadovybę susitarti bendram darbu gyvybiniam darbe žmonėms reikalais. Siūlyta tuoj sauskaiti abiejų organizacijų atstovų konferenciją.

Darbo Federacijos bosai atmetė tą propoziciją. Wm. Green nematęs reikalo tartis.

Tokia jau buvo jo politika rinkimų kampanijos metu, kuomet CIO Politinės Akcijos Komitetas kvietė Federaciją bendrai veikti už Roosevelt'o išrinkimą.

Wm. Green tuomet net buvo išleides ukazą, draudžiant Federacijos vienotoms "nesusitepti" bendradarbiavimu su Politinio Veikimo Komitetu. Daugelis Federacijos lokali ignoravo Green'o ukazą, su juo nesiskaitė. Tymsterių unija ir daugelis kitų glaudžiai bendradarbiavo su CIO.

Reikia tikėtis, kad ir dabar Green'o kreiva politika bus atmesa. Federacijos unijos suras būdų ir priemonių susitarti su CIO.

Kalbėdamas ta degančia tema "Daily Worker" teisingai pabrėžia, kad Wm. Green ir jo artimiausi inspiratoriai tai dar toli gražu ne visa Amerikos Darbo Federacija.

Federacijos bosai siūlo organiską vie-

nybę Darbo Federacijos su CIO. Ji vis kalba apie "paklydusių sūnų" gryžimą į Amerikos Darbo Federacijos pastogę.

"Paklydusiais sūnumis" jie vadina CIO. Tos frazės yra praeities vėjų atbalsis. Jos nieko bendro neturi su darbininkų judėjimo atstovais.

Dabartinėse sąlygose įvykinimas organiškos vienybės pareikalautų bent kelis metus. Reikėtų tiek ir tiek visokių priemonių, konferencijų. Būtų šimtai propozicijų ir kontrapropozicijų.

Išeitų sulygtas tatarle: Kol saulė užtekės, rasa akis išės.

Laukti negalima. Reikia tartis ir bendrai dirbti šios dienos opiausiais reikalais, tuojautiniaus rekalas.

Wm. Green ir jo inspiratoriai eina kreivais keliais. Darbo Federacijos nariai suras teisingą kelią, kuriuo jie susisieks su CIO.

Ar Išgaravo?

Ar teisybė, kad Atlanto Carteris išnyko kaip kamparas ir išgaravo dauose, kuomet prezidentas Rooseveltas pareiškė, kad jis nėra formalis dokumentas ar formalė deklaracija?

Atlanto Carteris niekad ir nebuvo formaliu dokumentu ar formale sutartim. Atlanto Carterio autoriai, bendroje formoje, paskelbė tam tikrus principus, kurie yra brangūs demokratinėi žmoniui.

Atlanto Carterio tikslus ir principus užtvėrė 26 Jungtinės Tautos. Tas įvykis sausio 2 dieną, 1942 metų. Atlanto Carteris yra plati formula taikai užtikrinti.

Kaip toks jis negalėjo išgaruoti. Carterio autoriai buvo ir tebėra tos nuomonės, kad visi žmonės turi teisę sukurti pas save tokios formos valdžią, kurioje atsivertė pas geriausią pilno... Jie pageidauja galimybes gyventi bendradarbiavimo visų šalių, kad sudaryti užtikrintą taiką visiems, kad pagerint darbo standartą, ekonominę pažangą ir socialinį užtikrinimą. Jie tikisi, kad po to, kaip bus suaukinta nacių tironija ir atsteigta taika, visi žmonės galės gyventi savo žemėse saugiai, sulyg jų noru ir esant laisviems nuo baimės ir nedateklų.

Štai kokie principai deklaruoti Atlanto Carterio. Jie turėjo savo didžią reikšmę 1941 metųose ir turi tą reikšmę dabar, nors jie ir neinkorporuoti formaliam dokumentu.

Atlanto principus bando tampyti ant savo kerpulo lenkų šlektos ir tuos kitus grupės. Atlanto principais mėgina dangstyti ir lietuviški reaktininkai, kurie nori užkarti lietuvių tautai tokią valdžią, kokios lietuvių tauta nenori. Atlanto Carterio principais dangstėsi Michailovičiai ir Darlanai.

Tų principų darytojai ir niekintojai vienas po kito turi trauktis nuo scenos.

Popiežiaus Sveikinimai

Popiežius Pius XII kreipėsi į karo belaisvius, į pabėgėlius ir internuotus su kalėdinu sveikinimu, kuris buvo transliuojamas iš Vatikano radijo stoties.

Jis kalba apie gėdula, verksmą ir kančias. Jis kalba apie konfliktą (karą), kuris perligai užsitęsė. Jis ramina Išganytojum, kuris atgaivins pasaulį.

Popiežius Pius neužmiršo primint ir aniuolus, kurie Betlejeaus laukuose paskelbė taikos himnus.

Sentimentalių frazių tame kalėdiniam pareiškimui labai daug. Ko pasigies katalikų minios, tai labiausia to, kodėl popiežius net dabar, po penkerių karo metų, tiksliai tyli apie fašistinius frankenšteinus, kurie paskandino žmoniją krauju ir baisaus vargo klanuose.

Popiežiaus mielaširdinguose posakiuose neįvardinta tikri žveriškausių darbų autoriai.

Pius XII net ir dabar laikosi neutraliteto. Jis dar nesuradęs bendros kalbos su milijonais katalikų, kurie kovoja demokratijos fronte.

Po Dešimts Metų

ATEINA AUSTRIJOS DARBININKAM ISTORINĖ DIENA

Rašo F. ABEKAS.

Raudonosios Armijos ir Jugoslavijos partizanų kanuolių dundėjimas jau girdima Austrijos pasieniuose. Tai garsai, pranešanti apie artėjančią sprendžiamą valandą—išsilaisvinimą. Austrijos, o ypatingai Vienos darbininkai buvo žveriškaiai puolami pirmiau klerikalų fašistų, o paskiau hitleristiškių fašistų-nacių.

Neišnyko iš žmonių atminties tos baisios valandos Vienos ir Linze vasario mėnesį, 1934 m. Visas kultūriškas pasaulis piktnis kardinolo Inntizer pašeta biuriau fašistine sekla. Tai buvo pradžia Austrijos laisvės ir nepriklausomybės laidojimo. Hitleristinis Anschluso—sąjunga galėjo ateiti 1938 metais—galutinis Austrijos nepriklausomybės panaikinimas—tik po to, kai klerikalų premieras Dollfuss atliko demokratijos panaikinimą ir darbininkų skerdimo rolę.

Kas įvyko Vienoje 1934 m. 7. Fašizmas triumfavo visoje Europoje, Italijoje, Lenkijoje, Lietuvoje ir Vokietijoje. Reaktinės valdžios šėlo Rumunijoje, Jugoslavijoje ir Bulgarijoje. Austrijoje, o ypac Vienos darbininkija turėjo įtakos, turėjo galios. Vokietijos socialistai galutinai buvo susikompromitavę. Su panika į juos žiūrėjo Austrijos socialistai vadovaujami Otto Bauer ir Julius Deutscher.

Austrijos socialistai buvo kairėnė. Jie aiškino savo politinį nusistatymą, kad priešingą spėkos pavartojimui kapitalistinės valdžios nuvertimui, bet nepriešingi spėkos pavartojimui per rinkimus išlaimėtos galios apgynimui.

Kad jų politika buvo šluaba ir bendrai netoli bėgus nuo Vokietijos socialistų filosofijos, tai parodė, kad jie negalėjo apginti nei Austrijos, nei Vienos.

Viennos majoras socialistas Karol Seitz nepatik reaktininkams. Klerikalams knietėjo paimti galį. Vienos kardinolas Inntizer kaip įmanydamas gundė žmones prieš socialistus. Pagaliau, susitarė, sumindžiojo demokratiją ir pastatė Dollfussą.

Būrys amerikiečių patys savo jėga slūmia 57 milimetris kanoje į geresnę poziciją, iš kurios galės geriaus pavaišinti fričus. Veta neįvardinta, bet tai įvyko jau ant vokiečių žemės, kurnors Saaro srityje.

SU LIETUVA BŪTŲ BLOGIAU

Kas nūnai darosi iš po Hitlerio išlaisvintoj Graikijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir Belgijoje, Lietuvoje nebūtų geriau, o prašiau. Lietuvos pilkio liaudis, jos didžioji dalis, jokiū būdu nemonėtų Lietuvos matyt smetoninės santvarkos, kurioje keletui turtingesnių ir valdininkam buvo gera. Buvusieji valdžios, na ir pasiturį Smetonos būvę pavaldiniai, žinoma, norėtų tos pat santvarkos koki prie Smetonos buvo; to pasekoje virstų žūbtutinė kove, kaip Graikijoje.

Tais metais Leipzig teisme Dimitrovas nacių pasodino į kaltininkų suolą dėl Reichstago pagedimo. Metus vėliau Ispanijos darbininkai pradėjo kovą su fašistais už demokratišką, liaudišką Ispaniją.

Galima sakyti, kad su Dollfusso avantiūra, kurioje veikė dalyvavo kardinolas Inntizer, su popiežiaus žinia ir su Mussolini palaikymu, prasidėjo įsiliepsnotas tas baisus konfliktas, kuris šiandien liepsnoja ant viso žemės rutulio—karas prieš fašizmą.

Austrijos darbininkai, o ypac Vienos darbininkai, žino savo istorinę misiją. Ateina lemiamoji valanda. Ji visai netoli. Jiem teks suvaldinti dar reikšmingesnę rolę, negu 1934 metais ginant demokratiją.

Raudonaai Armijai artėjant Austrijos darbininkai imasi ginklo. Jie tą ginklą moksle tikėdami nukreipti ir galėgali suduoti priešui—fašizmui.

1942 metais Austrijoje įsteigė Laisvės Frontas. Prie šio bloko prisidėjo visi padoresni tos šalies žmonės, komunistai, socialistai, valstiečių partija ir katalikų organizacijos.

1943 metais Laisvės Frontas išleido manifestą, kuriame išdėstė savo siekius ir tikslus atbudavoti Austrijos nepriklausomybę. Pirmieji austrų partizanai pasirodė 1943 m. pabaigoje ir 1944 metų pradžioje Karpatų kalnuose. Tų partizanų rolė šią žiemą lemiamai reikšminga.

Dar šią žiemą, pirma negu sniegas nutirps, gali būti Austrija išlaisvinta ir jos nepriklausomybė atsteigta.

Zinoma, Austrija skaitysi asies valstybės dalis, ir kaip tokiu, turės imti dalį atsakomybės už tas kriminalybes, kokias hitleristiniai bestijos yra atlie.

Bet tas nėra pagrindinis, centralinis punktas, kuris liečia Austrijos darbininkus, valstiečius, inteligentus ir visus padorius žmones. Vyriausias dalykas, tai hitleristinės galios sunaikinimas, išsilaisvinimas Austrijos ir demokratijos atsteigimas.

Po 10 metų istoriškoji dienų, ateinančių metų vasario mėnesį naujais spinduliais gali nušvisti laisvė Vienoje. Kraujas, kurį pralėjo Dollfussas korikai dragsaus darbininko George Weisel, veltūnėnėis. Sumindžiota ir paniekinta laisvė ir teisybė bus prikelta.

Graikijoje Anglija kišasi dėl valdžios santvarkos, palaikydama didžiūnus (monarchistus.) Lietuvoje ne tik su tokiais dėl valdžios tikslais sivejami simeišiety, o dar blogesniais tikslais—ūzgrobt Lietuvai!

Tokia būtų Lietuvos kaimynė Lenkija, kuri pasigrobyt laisvai paliktą Lietuvą, kaip katė pele. To pramatumui nereik ypatingo nujautimo; tū bile akylas, blaivai galvojās, gali pramatyt.

Net tebebdama Hitlerio nageuso savo grubonišką siekiū neslepia. Anglijų pabėge Lenkijos šlektos ir valdžios viršinės nuolat reiškia savo užmačias dėl didelės Lenkijos. Didelė Lenkija sudaryt reik užimt svetimus, Lenkijai nepriklausancius kraustus; dalis Cekijos, Ukrainos, Gudijos su visa Lietuva ir Latvija. Tiesa, Lenkija lig tyli apie Latviją ir visą Lietuvą, tačiau nereik gudruoliu sužinot Lenkijos nuotaiką linkū Lietuvos, kada ji savinasi didesnę pusę Lietuvos, ne Lenkijai priklausomų plotų: Suvalkų, Gardino ir Vilniaus kraustus!

Koktų klausyt kaip mūsų tautininkai aimanoja, kaip rusai lenkus skriaudžia, iš rytų siaurindami Lenkiją. Tie apžibė tautininkai turėtų žinot vieną; net jei kas ir tikrai Lenkijai priklausancias žemes iš Lenkijos atimtų, tokiu būdu Lenkijos didybę ir galią menkinti ir tuomet Lietuvai nebūtų jokio pagrindo net ir doroviniškai sumetintis Lenkijos skriauda šlietis! Kada pleiškia nuginkluotoja ar kūniškai sumenkina jo galią pleiškauti ir žmones skriaust, ar kas galintis tokio žygio? Ne! Visi kas tik pleiško baiminosis, tik džiaugiamis.

Nuo XIV amžiaus, nuo Jogalos susituokimo su lenke Jadvyga laikų, iki mūsų dienų, Lenkija ir lenkai Lietuvą skriaudė, menkino ir silpnino Lietuvos galią, temde vardą, urmė vertė lietuvius į lenkus. Tas pat, per valdžią ir katalikiškas bažnyčias, ir darta tebedaroma; Gardino, Vilniaus ir Suvalkų lietuviai tebelekinami! Koks besmegenis lietuvis gali norēt, kad Lenkija būtų didelė, galinga?

Tiesa, Lietuva nėra "saviestovė", tačiau matant kas dedasi kitose šalyse, ir turint pašonę grobkę kaimynę—Lenkiją. Lietuva kleriepai laimingesnė, negu tekusi į Lenkijos nagus! Lenkijai kliūt niekuom negeriau, negu hitleriškos Vokietijos okupaciją.

Dabar yra proga Lietuvos plotam ir visiem lietuviams iš vien sueit, t. y. nuo Gardino iki Karaliaučiaus! Apie tai Lietuvos tautininkai ne išsižioi nenorėję, fašistam ir mažoj Lietuvai buvo rojus.

Pakruojietis.

LONDONAS. — Pranešama, kad Vengrijų padaryta pasiskelbimas ant nacų irankių policijos viršininko ir pirmiero Szalasi, policijos viršininkas užmuštas.

Nori, Kad Miestas ir Valstija Peržiūrėtų Planą

Federalis teisėjas Igoe, kurio rankose yra gatvėkarių ir elevatorių bankrutavimo ir apvienijimo planas, pasiūlė, jog tų planų miesto ir valstijos autoritetai peržiūrėtų.

Teisėjas mano, jog būtų bergždžias daiktas priimti planą teisme, o paskui jį gali atmeti miesto autoritetai.

Sakoma Valstijos Komercijos Komisija planui nepritarė.

Be to, dar teisėjas šaukia konferenciją, pasitarimui su miesto pareigūnais transportacijos reikale apie perėmimą transportacijos tinklo į miesto rankas.

Kiek yra žinių, tai gatvėkarių ir elevatorių linijų skoliniojasi susitarę ant apvienijimo plano.

Unija Laukia Valdžios Atstovų Žodžio

Montgomery Ward and Co. išstojo prieš Karo Darbo Tarybos nusprendžius, nepaiso federalis valdžios nustatymu. Tačiau dar vis valdžia turi vilties, kad bus galima įtikinti kompanijos užsispyrimą ir kad iš to jokios naudos nėra niekam.

Laukia kokį nusprendį padarys Vinson, valdžios atstovas. Kiek liečia uniją, tai Henry B. Anderson laukia kokios bus pakartotės valdžios pastangų. Unijos nariai laukė susirinkimą perėmę trečiadienį—kokį nusprendį padarė viršininkai neduoda spaudai žinių.

N. D.

NUBAUDĖ MOTINĄ UŽ SONAUS SLEPIMĄ

Mrs. C. Fellich, 59 m., pripažinta kalta už sūnų slėpimą nuo karo tarnybos ir nubaudta \$50.

Jos sūnus Bruno tarnavo armijoje Oklahomo valstijoje. Po atostogų negrįžo į pareigas. Kai armijos sekliai atsikankę apžiūrėti jį namus, tai sūnus bandė pabėgti, o motina sekliaus puolus. Ten sekliai pašovė jį petį bėgantį jaunuolį.

Teismas motiną nubaudė pinigais, o jaunuolis yra sužeistas ir laukia karo teismo.

Reikalauja Daugiau Sveikatos Inspektorių

Metropolitan Housing Council išskėlė reikalavimą. Iki šiol veikė tik 13-ka sveikatos inspektorių. Minėta įstaiga ragina tam darbu padėti bent 83 asmenis.

Keli žmonės negali apeiti ir apžiūrėti namus ar jie činka gyvenimui; ar švara kaip reikia užtikinama, jog nekenktų sveikatai.

Sakoma, kad Sveikatos Departamentas užplūdytas nusiskundimais, jog ten ir ten nėra švarumo. Reikalauja ateiti ir apžiūrėti vietą. Tačiau žmonių mažai ir nusiskundusios šeimos nesulaukia inspektoriaus.

Sakoma, kad tokių nusiskundimų yra 6,400. Kad pareikalavimus išpildyti prie dabartinio inspektorių sąskaito neįmanoma, sako Sveikatos Departamentas.

Ivertina Ryšį Tarpe Ūkininkų ir Darbininkų

Perėitą antradienį Palmer House įvyko reikšmingas pasitarimas tarpe darbininkų unijos vadų ir ūkininkų atstovų. Pasitarimą turėjo žemesnio ūkio padargų įmonių unijos atstovai. CIO unijos vadu kalbėjo Horace Davis. Jis aiškino, kad darbininkams labai svarbu ūkininkų būklė. "Nuo jų gero gyvenimo, nuo įplaukų priklausomus darbas," sakė Davis.

Davis išdėstė, kad jeigu fermeriai neturės įplaukų, tai nepirks visokių padargų, o jei darbininkų uždarbiai bus prasti, tai jie negalės pirkti visokių reikmenų.

Todėl sakė Davis, Farm Equipment Workers unija interesuojasi užmegsti stipresnius ryšius su fermeriais ir nori veikti bendrai, kad po karo būtų darbų ir fermeriai galėtų nusipirkti visokių mašinų.

Kova už Nuvalymą Šalygatvių

Prasidėjo Chicagojos kova už nuvalymą šalygatvių, tai sniego nukasimą ir ledo nušalinimą nuo vietų, kur žmonėms reikia vaikščioti.

Per pastarąsias 24 valandas, kaip paduoda ligoninės, 24 žmonės susižeidė.

Bendrai priskaitoma, kad per šį slidimo laiką 300 žmonių susižeidė puldami; 200 teko pabūti ligoninėse. Kiti ir dabar negali pasikelti iš lovos.

Is tiesų Chicagojos mieste gatvių valymas labai apleistas.

Miesto valdžia sako negali gauti įrankių sniego ir ledo valymui. Tas netiesa, sako nekuriu aldermanai, nes Truax Field Co., Madison, Wis., turi pardavimui gatvių valymui įrankių.

12-to Wardo aldermanas rengiasi įnešti pasiūlymą Miesto Tarybai, kad išleistų įstatymą. Jo pasiūlymas būsiąs, kad lotų savininkai privalo nuvalyti šalygatvius.

Tačiau iš to daug naudos nebūty, nes daug yra dykų lotų ir kas ten sniegą nuvalys nuo šalygatvių.

Miestas turėtų imtis šiuo reikalu rūpintis—nuvalyti šalygatvius.

55,000 AUTOMOBILIŲ NETURI SAUGUMO ŽENKLŲ.

Saugumo patikrinimo departamentas sako, kad Chicagojoje yra 55,000 automobilių, kurie neturi patikrinimo biuletiukų.

Yra įstatymas, kuris reikalauja kiekvieną važinėjamą automobilį du kartus per metus patikrinti, ar jo stabdžiai, švišios ir sirena tvarkingos.

Policija sulaukinės ir išrašys baumės biuletiukus tiems, kurie tokių saugumo patikrinimo raščiukų neturi.

MASKVA. — Šiandien sukako 65 metų premieriui J. Stalinui. Jei ne karas, jo gimtadienis būtų visos šalies šventė, nes žmonės jį myli ir gerbia.

Miesto Taryba Apklašinės Taksivi Vairuotojus

Miesto Tarybos paskirta komisija — transportacijos komisija — tyrinėš įtartus taksivi vairuotojus atsisakime vežti pareaikalautojus, šauks apklašinėjimui.

Daug atsitikimų yra, kad taksivi vairuotojai atsisako vežti keliauninkus.

Tame yra priežastys. Daleskime jeigu kur nors toli reikia išvežti iš miesto reikalautojų. Taksės vairuotojas nesitiki ten gauti atgal kostumerio. Jam daug reikia laiko ir gasolino suėkvoti, o naudos mažai. Tokiame atsitikime turėtų būti speciale mokėstis.

Miesto taryba nori šį dalyką iširti ir išaškinti.

Šaunus Komunistų Balus Naujų Metų Pasitikimui

Komunistų Politinės Sąjungos Cook apskrįčio komitetas smarkiai rengiasi prie Naujų Metų pasitikimui šaunus baliaus; dainų, muzikos ir šokių vakaro.

Balius įvyks Midland viešbutyje, 172 West Adams St. Vieta didelė ir graži.

Tad ne tik komunistus, Politinės Sąjungos narius, kviečia Naujų Metų pasitikimui baluje, gruodžio 31 d., dalyvauti, bet bendrai kviečia publiką į savo parengiamą komunistai.

Vakaras bus įvairus ir puošnus. Pradžią 9:00 val. vakaro.

Kas tik norite įdomiai, reikšmingai ir naudingai praleisti vakarą, entuziastiškai žmonių būryje pasitiki Naujus Metus, tai būkite komunistų baluje. Kviečia Komitetas.

Atidengė Skirtumus Civilių Laisvių Organizacijos

Chicago Civil Liberties Committee pasireiškė skirtumai jau ne šiandien. Kiek laiko atgal penki komiteto nariai rezignavo. Dabar tų skirtumų priežastis plačiau atidengiama. Išleista pareiškime komiteto pirmininko Philip Wain nuorodoma, kad skirtumai prasidėjo apie du metai atgal. Dalis komiteto narių nenorėjo išstoti prieš ponį Elizabeth Dilling.

Su tuo nepasibaigė ginčiai. Atėjo rasišnis klausimas. Kai kurie nariai nenorėjo, kad rasišniais klausimais Civilių Laisvių Komitetas išstotų. Paskui kilo ginčiai darbininkų klausimais.

Mažuma, kuri nepritarė aukščiau minėtiems klausimams, sako Wain, pasitraukė iš komiteto.

McFetridge Paskirtas Sodnų Direkcijon

Majoras Kelly paskyrė sodnų direkcijon McFetridge, namų prižiūrėtojų unijos prezidentą.

Pirmiau toj vietoj buvo muzikantų unijos prezidentas Petrillo. Pastarajam pasitraukus, liko paskirtas direktorius, liko paskirtas direktorius, liko paskirtas direktorius, liko paskirtas direktorius.

Dženitorių unija gali tai atlikti geriau, negu kuri kita organizacija, gali geriau pasidarbauti lotų rinkliavoje, nes jos nariai surišti su daugeliu atmatų, su senų dalykų rinkimu.

Gasrais Sunaikino Popierio Dirbtuvę

Pareikalavo ketvirtadalio Chicagojos miesto ugniagesių komandų nuslopinti kilusią ugnį popierio dirbtuvėje—Ideal Wrapping Products Co., 1642 Bensley st.

Naktinis sargas Mike Adams aptiko ugnį 3:00 val. naktį, praėjusio ketvirtadienio rytą. Iki jis priaukė ugniagesius pagelbėti slopinti ugnį, tai jau liepsna pusėtinai apėmė dirbtuvę.

Pradėjo degti kartunai, kurie yra vakuoti. Ugnis šovė po 50—100 pėdų į aukštį.

Pribuvus ugniagesių komandai po komandai buvo dikčiai darbo ir vis negalėjo degimo sustabdyti iki neprivarė tonus vandens į dirbtuvės pastatą. Nuostolių padaryta už \$200,000.

Ugnį gesinti pribuvo 42 gaisrininkų komandos.

Popierio kompanijos savininkai L. Marcus ir I. Provus sako, kad ten dirbdavo 40 darbininkų.

Muziejus Bus Uždarintas Per Šventes

Gamtos Istorijos muziejus vyriausybė praneša, kad per šventes, Kalėdų ir Naujų Metų dienomis, muziejus bus uždarytas.

Vyriausybė skaito, jog tas dienas mažai kas eis mokslo įstaigon. Antra, pačios įstaigos pareigūnai nori turėti šventę, praleisti dieną su savaisiais.

Pranešimą apie muziejaus uždarymą laike švenčių padarė Orr Goodsin, įstaigos direktorius.

NUMIRĖ BALUJE

Hal Engberg, 48 m., dalyvavdamas baluje Covenant Club, 10 N. Dearborn st., staiga apsigirio ir numirė.

Naujų Metų Pasitikimo Banketas

GRUODŽIO 31, 1944
Liet. Liuosybės Svatainėj Ciero
Rengia LDS 2-ras Apskr. bendri su LLD 1-mu Apskr. ir Ciero organizacijom.

Tel. Virginia 9493

Šie Asmenys Nupirko Drabužių Lietuvos Žmonėms

J. ir L. Kvetinskai,	Westville, Ill.	\$2.50
Lith. Ex-Miners Club	20.00
J. ir A. Dambrauskas,	Springfield, Ohio	10.00
M. Vasiliauskiencis,	Chi.	2.00
A. Jautuvičius,	Chi.	18.00
P. Monkeviciencis,	Chi.	6.00
W. Malis, Gary, Ind.	2.00
J. Peclukaitis, Paduch,	Ky.	3.50
J. Krauchunas, Eau Claire,	Mich.	5.00
Viso	\$69.00

Ragina Prezidentą

Chicagojos Universiteto profesorius James Luther pasiuntė telegramą į Washingtoną.

Ragina prezidentą Rooseveltą imtis žingsnių Montgomery Ward and Co. sutarkimui.

Kompanija atsisakė išpildyti Karo Darbo Tarybos patarkimui, jog turi tartis su unija, pasirasyti kontraktų ir pakelti algas.

Kompanija atsisako su unija tartis.

Prezidentų ragina, jog paimti ketlet kompanijos įmonių ketliose miestuose, kaip pagrįsinimą, jog negalima valdžios įstaigai įsakymui priešintis.

Is Willkie Palikimo Fondo Duos Premijas Negrų Spaudai

Vėlionio Wendell Willkie palikimo fundacija paskelbė, kad duos už negrų spaudos geriausius leidinius premijas. Pirmą premiją bus \$500, antrą premiją \$250.

Pareiškimą, apie Wendell Willkie palikimo duoti premijas negrų spaudai, padarė Dr. Deung las W. Freeman, redaktorius Louisville Courier—Jornal, pirminkas minimo fondo.

Chicagojos negrų spaudos veikėjai užlaugiasi šiuo palikimo žymaus visuomenininko.

Juozas ir Prudencija RACHUNAI

Naujoj Vietoj
2656 W. 69th Street
GOLD COAST INN
Tel. REPUBLIC 8879

Moterim Serodomis

PAULINA

Russian-Turkish Baths

SOUTH SIDES NAUJAUSIA PIRTIS

DUODAM ELEKTROS TRYTMENTUS, ULTRA VIOLET SUNSHINE IR INFRA-RED LIGHT RADIATIONS, NETVARKŲ KRAUJO CIRCULAVIMĄ, RUMATISŲ SRAUSMĄ, LUMBAGO, ŠALTĮ, PARALYZIŲ—SALINA NAUDOJIMAS ELEKTROS IR HYDRO-THERAPEUTIC TRYTMENTAI

1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St.
A. F. CZESNA, Savininkas

RAKSON'S TAVERN

3212 SO. HALSTED STREET
Victory 7692

Nauja, Smagi UŽEIGA

BRIDGEPORTCIAMS

Kanados Elius, Vynai, Degtinės ir Likeriai. Atsišaukite pastenkintis mūsų patarnavimui.

Ign. Kagažinskas, sav.

Medicinos Doktorai

Dr. Emily V. Krukas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue

Ofiso Tel. LAFayette 3212
Res. Tel. Republic 0054
Jeigu Neatliegia —
Sank KEDZIE 2889

V A L A N D O S
Kasdien nuo 1 iki 3 Val. Popiet
ir nuo 6 iki 9 Val. Vakariams.
Trečiadienio Vakariams ir Sekmadienio pagal Sustarimą.

Telefonas: YARds 3146

Dr. V. A. Šimkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKINIS PRITAIKO
744 W. 35th Street

Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakariams 7-8
Pirmadieniais tik 2 iki 4
Sventadieniais 11-12

Ofiso Telefonas: YARds 4787
Namų—PROspect 1930

Dr. Strikolis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue

Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakare
Sekmadieniais pagal sutartį

Ofiso Telefonas: VIRginia 0626
Namų—BEVerly 8244

Dr. T. Dundulis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue

Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m.
Trečiadieniais pagal sutartį

Phone: YARds 5921
Residencijos—KENwood 5187

Dr. Bertash

756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)
VALANDOS: nuo 1 iki 3 ir 6:30 iki 10:30 vakaro. Trečiadieniais ir Seštadieniais nuo 1 iki 3:30 popiet.
Rez. 4826 S. Kimbark

Phone: GROvehill 3111

Dr. A. K. Butko

LIETUVIS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue

OFISO VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Telefonas: YARds 2246

Dr. C. Z. Vezelis

DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(Arti 47th Street)
V A L A N D O S
9 ryte iki 8 val. Trečiadienį sustarimas

Dr. Marjan S. Swiont

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Ave.

V A L A N D O S
Nuo 1 iki 4 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakaro
Residencijos FORKsmouth 6616
Ofiso LAFayette 6868

Dr. J. S. O'Connell

DENTISTAS
125 S. State St., DE. 2699
6250 S. Halsted St., WEN. 7048
4635 N. Broadway, LON. 7179
4111 W. Madison St., RED. 4033
3314 S. Cottage Grove Ave. FAI. 8643
Ant išmokeščių, jeigu norima.

Dr. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
35 metų patyrimas

Tel. Yards 1289
Pritaiko Akinius
Kryvas Akis,
Ištalso

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED ST.
Kampas 34th St.

Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėlioj pagal sutartį.

Dr. KARL NURKAT

(NURKAITIS)

Pritaiko atsakominguoju akinius
už prieinamą kainą ir ant lengvų išmokėjimų.

CALumet 4591
3241 S. Halsted Street
RAKANDU KRAUTUVE

EXTRA! EXTRA!
Permalnybs Vardas ir Adresas

MONARCH LIQUOR

Lietuviškas Žydukas
2529 S. Halsted Street
Phone Yards 6054

Yards 3545

Ann's Tavern

(Buvusi Chalmers)

3600 S. Union Ave.

Atsilankiusius maloniai priimam ir pavaišinam.

JUOZAS ir ANN POVALAITIS, Sav.

JOHN & MARTHA DARASKAI

Naujoje Vietoje

1634 W. 69th St.
SMAGI IR GRAZI UŽEIGA
(Prie S. Ashland Ave.)
Tel. Hemlock 5046

Moderniškai Įrengta Nauja Užeiga ANN'S TAVERN

TAVERN PALE ALUS VYNAS ir LIKERIAI
WM. ir ANN SANDERS, Sav.
3358 S. Halsted St.

Kiek Sugražino Perimtu Rėndų 1944-tais metais

Per šiuos metus perimtu rėndų sugražinta rėndau-ninkams \$151,000. Valdžios patvarkymu rėndos užsaldy-ta, nevalia pakelti.

Tiesa, yra išimčių, galima paduoti prašymą pakelti rėndas, jeigu jos labai že-mos. Bet tai nereikšlia, jog visi gali kelti nuomas ant savo namo kambarių.

Tenka pasakyti, kad rėn-dų užsaldymas ne taip jau lengvai pravedama. Paga-liau yra tokių namų savinikų, kurių rėndos pirmiau bu-vo žemos. Kai užsaldė, vis-kas pabrango. Tikrumo, kai kuriems labai sunku ver-siti. Tačiau karą padėtis ir jeigu kontrolės nebūtų, tai kainos iškiltų nesuvaldomai.

Nauja Mokykla Negrams Vaikams

Atidaro naują mokyklą dēl negrų vaikų. Sinai Temple, 4022 S. Park Way bus katalikų pa-rapijos aukštesnė mokykla dēl 400 negrų jaunuolių.

Sakoma, parapija turi 2,500 katalikų negrų.

Didžiama studentų yra vaikai katalikų, bet yra ir nekatalikų. Svarbiausias dalykas, tai ne katalikizmas ar protestonizmas, o vaikam išsimokslinti, jog ga-lėtų padaryti geresnį gyvenimą.

ATĖMĖ RANKINELĮ IR \$921

Miss G. Derr, 48 metų, kartą prarado banko \$400. Ji neturė-jų daugiau pasitikėjimo banku. Pinigus nešiojosi rankinėly, ku-ris būdavo ant dirželio pakabin-tas ant peties.

Aną vakarą piktadaris pagrie-bė iš jos rankinėly ir su juo \$921 pinigų ties 817 E. 43rd st.

LKM Choro Pamokos Ir Susirinkimas

Gruožio 19 d., įvyko Kanklicieų pamokos. Kaip prieš Kalėdas, daugelis ch-orų užimti įvairiais dar-bais, tai ir pamokos buvo ne-skaitlingos.

Choro mokytoja Anna Pe-trutienė mokina naują dai-ną "Kovos Lauke." Be to, choras aplaikė užkvietimą nuo Jaunų Lietuvių Tautiš-ko Klubo, kad išpldyti pro-gramą 11 d. vasario, Liet. Auditorijoje. Užkvietimas prilytas ir visas darbas pa-vesta valdybai.

LKM Choro Susirinkimas

Gruožio 26 d., vieton pa-mokų įvykis LKM Choro prieš-metinis susirinkimas. Ten bus išrinkta nauja cho-ro valdyba, ir bus apkalbėta apie pavasarinį parengimą. Todėl kuriems tik rūpi cho-ro gerovė ir abelnai meno reikalai, tai jų yra pareiga susirinkime dalyvauti ir iš-rinkti tokią valdybą, kuri gerai atliktų savo darbą.

J. D. Bendokaitis.

KALBĖS APIE SOVIETŲ SAJUNGĄ R. DAVIES.

Raymond Davies, Kana-dos radijo korporacijos ko-respondentas, kuris ilgai bu-vo Sovietų Sąjungoje, ten apkeliaivo 18,000 mylių, kal-bės Chicagoje.

Dėl šio kanadiečio visuo-menininko prakalbas rengia Rusų Karo Pagėbos Zydu skyrius.

Jis kalbės gruodžio 27 d., Standard Club salėje.

Tai bus kartą atžymėj-mas pasiuntimo 25,000 pun-delių ir 40,000 kitokių nam-nių reikmenų į Sovietų Są-jungą nukentėjusiems nuo karo.

ROSELANDO ŽINIOS

L. D. Aido Choro Paskutinis Šių Metų Vakaras

Gruožio 17-tą Roselando L. K. svetainėj, Aido Choras turėjo paskutinį šių metų žaislų vakarą su programą, choro ir solo dainų. Iš visų atžvilgių vakaras buvo labai pasingamas, svietainė bu-vo pilna svečių, taip kad dėl vė-liau atėjusių nebužeteko sta-lų. Visi svečiai laimėjo do-vanas. Kadangi adiečiai ypatingai buvo sudėję aukšt-ą krūvą visokių dailių, tas nurodo, kad Roselando Aido dainininkai ir tokiame au-dringame laike visi veiks dēl pasiekimo laudies vienybės, tai visiem dovany užteko.

(Girdėjom, kad draugas J. Misevičius surinko apie \$30 Kalėdinių sveikinimų mūsų dienraščiui "Vilniai.")

Atsižvelgiant į Aido Cho-ro veikimą, dainininkai gali pasididžiuoti ir pasigėrėti iš-nuovikto darbo. Yra su-prantama, kad kiekvieno veikimo grupę visados iš-kykla ypatingų nesutikimų, kas tankiai sugadina ūpą tarpe silpnųjų asmenų. Bet nežiūrėti to viso, Aido Cho-ras randas iš visų pusių tvirtesnis pabaigę šių metų, negu jis buvo pradžioj.

Išpuola paminti, kad viršinimėtam vakaro progra-ma taipgi sudainavo porą dainų Aido duetas, Helen Maziliauskas ir Josephine Shatkus ir nauja Aido so-listė Mrs. Silvia Pran, kuri dabar sugrįžė iš Kaliforni-jos; ji pasirodė ant mūsų scenos.

Mūsų dainininkė Mrs. Pran pasirodo turinti prala-vintą balsą, prilyginant prie Mrs. Kenston, išskiriant tiek, kad jos balsas neatsie-kia laisvo skambėjimo aukš-tose gaidose, ką ji gal būt galės atliktų pataisyti.

A. Libertas Bridis.

Iš Kultūros ir Meno Klubo Susirinkimo

Pakartotus Vaidinimus "Tėvai ir Vaikai" arba "Milionas Sielvartų"

Pereito trečiadienio vaka-re, "Vilnies" salėj įvyko Kul-tūros ir Meno Klubo prieš-metinis susirinkimas. Nar-rių dalyvavo nedaug. Rei-kėtų valdybai kreipti dau-giau dėmesio į narių dalyva-vimą susirinkimuose; svar-besni mitingai reiktų šauti atvirutėmis.

Šio susirinkimo svarbiau-sias klausimas buvo, tai pa-kartojimas vaidinimo "Tėvai ir Vaikai" arba "Milio-nas Sielvartų."

Minėtas veikalas neseniai buvo vaidintas Sokol Hall. Diena pasitaikė labai snie-guota. Ir prie geriausių no-rų daugelis negalėjo atva-žiuoti. Pats veikalas labai įdomus ir pamokantis. Vaidylos savo užduotis ati-ko gerai.

Labai svarbią rolę turėjo Antanas Garšinskas. Jis ap-laido Chicago. Jo vietoj rei-kęs naujo vaidylos. Tas su-rodė biski kėblumo. Tačiau komitetas pasitiki gauti vai-dylą.

Nutarta pakartoti "Tėvai ir Vaikai" arba "Milionas Sielvartų" vaidinimą.

Vaidinimas turės įvykti Lietuvių Auditorijoj kada nors vasario mėnesį, 1945 m.

Be to, buvo dikčiai kalbė-tasi apie veiklą ateinančią vasarą. Klubas numato su- rengti vieną pavasarinį pi- kniką ir paskui didelį pikniką vasarą.

Bendrai kultūrinis veiki-mas eina vidutiniai. Radijo programai vedama gerai. Jeigu būtų daugiau įplaukų, tai dar galėtų pačius radijo programus pajairinti. Tam reikia išlaidų ir daugiau dar-bo. O šiuo karo laikui tas viskas yra nelengva.

Prie pabaigos noriu pasa-kyti, jog patys klubiečiai turėtų daugiau dėmesio kreipti į klubo veiklą, dau-giau rūpintis kultūriniais dalykais.

Narys.

Keturi Lietuviai Sužeisti Karo Veiksmuose

Karo Departamento žinio-mys yra sužeista karo veiksmuose 103 chigiečiai. Jų tarpe ran-dasi keturios lietiviskos pavardės.

Yra sužeistas korporalas Pe-ter Bartas. Jo žmona gyvena 2210 S. Keeler ave.

Sužeistas karys Eugene Bren-za. Jo tėvas gyvena 5413 South Carpenter st.

Saržentas Francis Bachas. Jo motina gyvena 6500 S. Morgan St.

Karys Ivan Zakaruskas. Jo motina, Julė Zakaruskienė, gy-vena 14922 S. Morgan st.

PASAULINIO KARO VETERANAS ATSIŠAUKĖ

Mrs. Ethel Garrick, chigie-tė, mapė, kad jos tėvas bus jau žuvs. Per 44 metus nieko apie jį negirdėjo. Kur tai dingęs Alaskoj.

Bet atėjant Kalėdom gavo ži-nių, kad civilio karo veteranas, 94 metų John Pomey yra gy-vas ir randasi Veteranų Napa, Calif.

Jau Dabar Pradeda Rengtis Kovai Prieš Prekių Mokestis

Po Naujų Metų susirink- valstijos seimelis. Pradeda žmo-nės brudėti prieš prekių mo-kestis. Tie mokesciai buvo už-klėdi prie gubernatoriaus Hor-ne-ro. Bus geriausia, jei mes pa-žiūrėsime į ju pasakytą istori-šką prakalbą, kodėl tie mokes-ciai buvo reikalingi:

"Mano rekomendacija pri-miti prekių mokestių—"sales tax"—įstatymą tik vienam pašal-pui, tai dėl skubios bedarbių rei-ka-laus.

Ar ir dabar yra bedarbė ir re-ikalingi palaikyti prekių mokes-ciai? Ne, to nėra! Valstijos valdo-nai leidžia daug pinigų berei-kaulingai, kitus dēdį į valstijos išdų ir giriasi, kad jie geri gas-palėdai. O iš žmonių ima už prekių mokestis.

Pileičiai rengiasi padinginti kovai. Seimelyje bus iškeltas šitas klausimas visu aštrumu po Naujų Metų.

Darbo unijos, masinės orga-nizacijos ir visi pažangūs žmo-nės vienyti šiai kovai ir prie-verti seimelio atstovus panai-kinę prekių mokestį įstatymą ir "sales tax" mokestį.

Sako Amerikos Žmonės Išlaidingai Perka

Is Washingtono žiniomis, kaip aprokvoja komercijos ži- novai, tai šios šalies žmonės 1944 metais bus pirke visokių dailių už 897,000,000,000.

Jeigu tas pasitvirtins, tai pa- sirodytų, kad bus išleidę 6 nu- šimčius daugiau, kaip išleido 1943 m.

Lyginant su 1939 metų išleidi-mu, bus kelis kartus daugiau. Aiškū, žmonės daugiau už- dirba, daugiau visko reikia ir u- viską taiems brangiau mokėti.

Carter Harrison Pasitraukė Nuo Pareigų

Carter H. Harrison pasitraukė iš pareigų, rinkimo valdžios fe-deralių mokesčių.

Minėtas pareigūnas jau 85 m. Sako jaučiasi laikas pasiekti. Carter H. Harrison yra buvęs Chigaus majoru per penkis kartus. Jis valdžios federalių mokesčių rinkimo viršininko pareigas ėjo nuo 1933 metų.

C. H. Harrison, pasitraukda-mas nuo tarnybos, aukštai iš- gyvė Rooseveltą, kaip puikų šie- lies reikaly vedėją.

Troko vairuotojas Dan Fili-gan iš Michigan valstijos, pas- valges pietų netoli Gary, Ind., prie valgyklos, atsigulė troke pa- šlėti. Jo užmigtą. Nelaiminga- sias apsaugo carbon monoxide.

Restaurant savininkė manius, kad jis su išsigėres ir gulys. Pa- žiūrėjęs kartą, kad miega ir vėl užtrenkus duris.

Anna-James Tavern 3415 S. Halsted Street

Kingsbury Alus, Geri Cigarai Skanus Vynas ir Degtinė JAMES JANULEVICIA ir ANNA BAGDONAS, Sav.

MISCELLANEOUS
1939 LINCOLNAS
7-niu Pasalirio; 6-šiu Ratai; Pilmot (rengtas, su 3 ratais, kaip naujas Patogus Cab Aptarnavimui arba Klubiui Karas. Beveik kaip naujas. Ceiling kainai \$4,500.00, atiduos už \$1,500.00 449 N. Western Ave. Longbeach 9881

MŪSŲ REPUTACIJA yra įėjų už- tikrinimas. — MURRAY COAL CO., 3068 S. Western Ave., YARDES 9890.

BUSINESS FOR SALE
PARDAVIMUI KRAUTUVĖ, linke- ta bile biznisiui. Gerai apsidoma- Gema rėnda. 2517 W. 69th Street, 2nd floor. (15-16-18-19-22-23)

FURNISHED ROOMS
Rendai formiškuo kambarij ir ant viešų galima pasigiminti miešimui. IR VARIO FOREMANO Blue Island Ave. John ir Adėlė Madeshko, Savininkai. (15c7)

SANDELIS KNYGŲ IR ŽOLIŲ
NORAUS ABRA. Ar teptėsi kad tavo pabūdas? IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin" IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin"

RENKIAUSI
NORAUS ABRA. Ar teptėsi kad tavo pabūdas? IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin"

RENKIAUSI
NORAUS ABRA. Ar teptėsi kad tavo pabūdas? IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin"

RENKIAUSI
NORAUS ABRA. Ar teptėsi kad tavo pabūdas? IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin"

RENKIAUSI
NORAUS ABRA. Ar teptėsi kad tavo pabūdas? IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin"

RENKIAUSI
NORAUS ABRA. Ar teptėsi kad tavo pabūdas? IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin"

RENKIAUSI
NORAUS ABRA. Ar teptėsi kad tavo pabūdas? IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin"

RENKIAUSI
NORAUS ABRA. Ar teptėsi kad tavo pabūdas? IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin"

RENKIAUSI
NORAUS ABRA. Ar teptėsi kad tavo pabūdas? IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin"

RENKIAUSI
NORAUS ABRA. Ar teptėsi kad tavo pabūdas? IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin"

RENKIAUSI
NORAUS ABRA. Ar teptėsi kad tavo pabūdas? IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin"

RENKIAUSI
NORAUS ABRA. Ar teptėsi kad tavo pabūdas? IR VARIO FOREMANO KATP KUNIGAS PAVIŠO savo mel- iole. Ota Amerikalio, su pavėsi- mės. PERLA, kam ji ir kur yra? Su pa- veikais habšimio "Franklin"

HELP WANTED—WOMEN
DARBAI MOTERIMS
nuo 20 iki 40 metų Armijsi Instaliacijai ir Ligononių Šilumos valstijoj, kitose valstijose, už- jėry; geriausios buveinės, maistas, draubaži, daiktai ir dentilio prieži- ra. Mankštavimo renginiai, gera mo- kesciai. Praga pažangai. Dirbant bū- tingai karinį darbą neatšauksiu. TEL. MULBERRY 9149

HELP WANTED—MEN
REIKIA STIPRAUS VYRO
Doleris į Valanda, Pastovus Darbas. CENTRAL MERCANTILE CO. 1974 Milwaukee Ave.

AUTOMOBILIŲ ŠMERUOTOJŲ
Moderniška Sapa ir Haisai Geros Valandos: 4 Dienas Savaitėje. Pastovus Darbas. Gera Mokesčiai. LEACH RYKICK 5339 Irving St. Blvd.

ANGLIES NĖSEJŲ IR VARIO FOREMANO
8 Val. į Dieną: \$10.00 į Dieną Laikas ir Pusė Virš 48 Valandų: Nuolatinis Darbas. Krepšeliukai. OHLEN COAL CO. 639 W. 39th St., Yards 7130

HELP WANTED—MALE OR FEMALE
Turime Keletą Gerų Vietų REIKALINGAS PATYRIMAS CHICAGO TITLE & TRUST CO 69 W. Washington St.

Pranešimai iš Kitur
KENOSHA, WIS.
Naujų Metų vakaras, 31 d., 1944 m. German-American svetainėj, 52nd St., Kenosha, Wis. Pradžioj 7:30 val. vakaro. Tiekietis 3:55 amsieniu su talokomis. Rengia L.D.S. 7-tas Apskr., Visi Kenosha, Waukegan, Racine, Milwaukee ir kitų artimų miestų Lietu- viai dalyvaukite šiame parengime. Bus skanių gėrimų ir užkandžių. So- lianai dražys pirmą kartą Bastianų orkestra. Kenoshiets.

Drabužius Liet. Pag. Teik. Komitetui Galite Palikti Šiose Vietose
Liet. Kultūros Svetainė, Roselande, Liberty Hall, Cicero. J. Nakovsas, 8220 South Vincennes Ave. Radauskas (Hollywood Inn) 2417 W. 43th St. A. Chapas, 2547 W. 69th st. M. Sakalienė, 3137 W. 44th St. Tel. VIR. 2963. Graber Tavern, 535 West 32nd St. Klem Kairis, 3758 South Emerald Ave. Centraline Stotis, 755 W. 31st Street.

Reikalinga Talkininkų
Lietuvai Pagalbos Teiki- mo Komitetas, skyrius R. W. R., atsišaukia į geros valios lietuvius paaukutis kelias valandas arba pusdienį sekantį sekmadienį Russian War Relief vėrauzėj, 170 N. Sangamon St. Ten kaip 8 valandų rytė susirinkis darbuotojai ir kraus drapanas į vagonus (box-cars). Rei- kalinga daugiausiai vyrų, nes drapanos surištos į die- lius pundus. Kurie tik galite, būkite paskirtoj vietoj, aukščiau nurodytoj kaip 8-tą valan- dą rytė šj sekmadienį. Jūs tuom atliksite humanitaris- ką darbą, nes drabužiai skir- ti suvargintiems nuo karo žmonėm greičiau pasieks juos, vietoj stovėjus čia vė- rauzėj. L. P. T. K. Sekr. RWR.

Kam susierzinti?

Užsirukykite Old Gold!

Obuolių "Medus" apsaugoja Old Gold Cigaretus nuo Sudžiuvimo

Old Gold's šaunus sumaišymas daugelio puikų tabakų . . . su tinkamu primaišymu ekstr papagėri- nančių Latakia lapų . . . yra apšlakotomas su Obuolių "Medum" . . . kad pagelbėti apsaugoti cigaretų su- džiūvima. Pabandykite pakelti!

KLAUSYKITEŠ "Which is Which?" Trečiadienio vakarais CBS — Ir The Comedy Theatre Sek- madienio vakarais NBC.

VILNIUS

American Lithuanian Weekly

FRIDAY, DECEMBER 22, 1944

CABLE FROM THE MAYOR OF VILNIUS

The following is a text of a cable received by the Russian War Relief from Leonas Pushinis, the mayor of Vilnius and is dated November 20, 1944:

Dear American friends:

Today as I write these lines Vilnius, the capital of our Lithuania, is preparing to celebrate a national holiday of the peoples of the Soviet Union—the anniversary of the Soviet revolution.

Only three months have passed since the Red Army units including Lithuanian Corps and partisans of Lithuania liberated the ancient Lithuanian capital of Vilnius from the German occupationists.

Throughout these months each of us from the mayor to the simplest worker has devoted himself to the restoration and reconstruction of our capital, destroyed and robbed by the German occupationists.

Graves around Vilnius hold the bodies of the best sons of Lithuania tortured and murdered by the Germans. More than seventy thousand inhabitants of Vilnius were victims of the German hangmen.

In three years of their rule in Vilnius the Germans destroyed and burned 1,480 residences which were about a quarter of the city's housing, leaving thousands homeless and propertyless. They destroyed the power plant, watermains, many schools and hospitals, the printshop, flourmills and movie houses. They derided religious feelings and destroyed several Roman Catholic cathedrals and churches.

We are restoring all this by our own efforts. Professional builders work with volunteer brigades and workers, office employees and housewives. The city now has water and light, post and telegraph service, schools, nurseries, hospitals. Four newspapers are appearing again—in Lithuanian, Russian and Polish.

The Germans tried to wipe out the pride of the Lithuanian peoples, the ancient university of Lithuania established in Vilnius in 1573, but last month we were able to organize normal classes in all eight colleges of this university.

Before us lie great tasks: under the Germans tens of thousands lost all they had—home, property, clothing. Thousands of children remain orphans. They are ill-clad and suffer the effects of long hunger.

They are now finding normal childhood at last in the children's homes.

On our shoulders has fallen the task of caring for all these residents of Vilnius, exhausted and deprived of their all by the Germans. We must rebuild and repair homes, open orphanages, nurseries, schools, hospitals and sanatoriums and we must assure the population of at least the elementary needs of clothing and shoes.

The Soviet government has given us every cooperation of providing not only considerable funds but also clothing, industrial supplies and building materials. Nevertheless, we are in acute need of everything, so great have been our losses.

The supplies which we received from Russian War Relief permit us to sooner clothe and shelter the sufferers from the consequences of the fascist yoke.

In the name of the populace of Vilnius, which received your supplies and in my own name as mayor, I wish to extend to you our warmest thanks for the fraternal friendly aid.

Our allied armies together are smashing the common enemy and the day is not far off when victory will bring us into a still closer and more fruitful collaboration in all fields of the life and culture of our friendly countries.

Very truly yours,
LEONIDAS PUSHINIS,
Chairman Municipal
Executive Committee,
City of Vilnius.

SULLIVAN WAVE TO WED

Is Sister of Five Brothers
Lost on the Juneau

SEATTLE — The last of the Navy's fighting Sullivans from Waterloo, Iowa, will soon be a Sullivan no more.

Genevieve Marie Sullivan, a Wave, whose five brothers were lost when the U. S. S. Juneau, Navy cruiser, was sunk, is to be married soon.

Miss Sullivan has announced her engagement to Carleton McCauley, chief storekeeper, with whom she grew up in Waterloo. Her fiance is on duty aboard an aircraft carrier in the Atlantic and they will be married as soon as he gets leave. McCauley's parents, Mr. and Mrs. R. J. McCauley, now live in Newport, R. I.

Partisans of Lithuania in the streets of Kaunas after three years of separation.
(Courtesy of Com. to Aid Lithuania)

Interview With Boris Dauguvietis, Regisseur of Vilnius State Theatre

By PETRONAITIS

Interviewed by the correspondent of "Elta", Boris Dauguvietis, regisseur of Vilnius State Theatre said:

"During the German occupation I was compelled to abandon the theatre. For three whole years I fed pigs and cured cows; planted, reaped and threshed.

"When the Germans were forced out of the town, I found that my wife and daughter were no more and that I was alone and without any of my belongings.

"I went to the nearest Red Army Unit and told them who I was. It was then that I felt that I was no longer alone; that my sixty years were not a burden, that assistance and encouragement were awaiting me everywhere.

"Major Hancer let me have a pair of horses which brought me to Telšiai. Before I could get to Kipras Petrauskas' mansion, I learned that some comrades from Vilnius have been looking for me. And indeed, several hours later, they found me and took me to the capital of Lithuania SSR, where I was appointed senior regisseur of the State Dramatic Theatre. This brought home to me most clearly how the Soviet government takes care of its people".

What plays do you intend producing first? I asked.

"I would like my first production to be a play that I collaborated on with writer Juozas Butkus when we both shared a small hut during the German occupation. Its title is not yet

definitely decided. The plot is about a peasant family in the years 1940-1944. It is difficult for some to judge whether this play has merit, but I am sure of one thing—it is truthful, even though it isn't an exact portrait. It is a faithful portrayal of live people and live events. Besides this play, I intend to stage a dramatization of one of Mark Twain's stories. It will be original, not yet shown anywhere in our theatres. Then I would like to revive some of our old productions: Chekhov's Cherry Orchard, Gorky's Philistines, etc. It will be a difficult season, working under war conditions. It will mean economizing on everything primarily on scenery and costumes.

"All possibilities for work were placed at our disposal, but one has to know how to utilize these possibilities—work hard and give serious consideration to every production beforehand."

What would you like to convey to the Americans?

"Convey my best regards to our brother Lithuanians across the ocean. I would like to write a play about the Lithuanian workers during the German occupation, especially for American Lithuanians."

CURB COAT OUTPUT

Washington — The War Production Board had prohibited large manufacturers of men's overcoats from making any civilian garments for the next four months unless they can do so and at the same time meet their overcoat quotas for the Army.

HOLIDAY GREETINGS

The Vilnis Staff wishes to extend holiday greetings to the readers of the VES and to all who contributed in any way during the year 1944. We share with all of you in the hope that the war against Fascism will end soon and that we will see our boys back from the war front. Until then, we urge the same cooperation from our writers we have had this year and thank every one of you for your splendid spirit to carry on in spite of all.

TRACING OUR FAMILY TREE

By Laukuviškis

Lithuania Ruled By Emperors of Russia.

The Russia that our grandparents knew died on March 12th, 1917. A year and a half later on the ruins of the mighty empire, a new state was born. But about that later. This time let's take a look at what the young Russian Empire brought to Lithuania in 1795.

As history goes, Russia at that time was still a young state. It was organized by Peter the First in 1721. After conquering other Russian Dukes and Grand Dukes, Peter took the title of Emperor. In Russian it was "Imperator i Samovlastitel." Which freely translated means Emperor and autocrat. Talk about dictators!

The feudal system was in practice in all of Europe. It differed from slavery of Negroes in America only in that serfs in Europe were a little worse off than Negro slaves in the United States. You see the American master owned the slaves outright. He paid good money for them and therefore the welfare of the slaves must have been a constant worry to their owner.

European masters didn't have to buy serfs unless one cast a covetous eye on his neighboring master's serf. Arrangements could always be made for a suitable trade. A good hunting dog or stallion was always worth a serf or two. And before I go any further let me tell you this: chances are ten to one that your grandparents were serfs!

Of course that is nothing to be ashamed of, as neither you nor I were in the least responsible for the economic and social conditions 200 years ago. In fact you ought to be proud of the fact that your ancestors fought for and changed those terrible conditions.

But let's return to the land of our forefathers. After conquering Lithuania, all the land and the natural resources were claimed by "the crown." Naturally, the Tsar himself couldn't oversee all that project. Therefore the land was handed out to "loyal" gentry and with it went all the inventory—life and otherwise.

Many Lithuanian grandees were dispossessed for being "disloyal" to the new occupant and their lands went to various dukes, earls and such other crap brought to Lithuania to fatten on the sweat and blood of our ancestors.

The Russians were christians, but of a different sect from the Lithuanians, who remained loyal to the Popes of Rome. But the Tsars got along fairly well

with the Catholic clergy. Big slices of land were given to the churches and monasteries, together with the serfs. For a time the Catholic church was given the sole right to distill alcoholic spirits and brew beer. Serfs and "free" workers under bishops, priests and monks did not fare any better than their brothers under the laity.

The population was composed of three distinct classes: Titled big land owners, urbanites, or city dwellers, and peasants. Very few Lithuanians ever got a title of even "bajoras." And that was the class of people who had the most of what we call human rights.

Next was the city dwellers. They were mostly small merchants, craftsmen and artisans. They didn't enjoy many rights, but were better off than peasants. They even had their own courts and no master could sell them or trade them for a dog.

The bulk of the population was composed of peasants. They were forever chained to a piece of land, which, in fact did not belong to them. That piece of land they worked mostly during the night, as there were endless days when they had to till and reap on the master's land.

If the landlords had stuck to the laws, this should have been the lot of an average serf: For a piece of land on which he had to scratch a living for himself and his family he had to work 3 days a week with his own horse on the master's land. His wife and grown up children one day a week. If there was more work to be done, his master could make him work more days, but was supposed to pay for the extra labor. Most of them worked six days a week for the master and I never saw it recorded that a serf had received any pay for extra labor.

The peasants did not have any rights. There is nothing to compare with it in this country unless we would class them with domestic animals. His master was his judge, jury and prosecutor. There was no one to appeal to against the master's decision.

Being Christians themselves, the masters did not kill the serfs. Oh, no! But they dispatched many serfs to the happier hunting grounds without breaking the Fifth Commandment "Thou Shalt Not Kill." This is how the pious masters used to get rid of their rebellious serfs:

In Lithuania there is a species of a bird called gegutė. During the nesting season which lasts from the first part of April to the last part of June

A Nazi bombed railroad station in Kaunas, Lithuania.
(Courtesy of Com. to Aid Lithuania)

BEWARE OF WINTER WEATHER HAZARDS

Now that Chicagoans have that white Christmas they have been dreaming about, they are urged to wake up to winter weather hazards in order to insure a safe holiday season, in a bulletin issued by Joseph F. Stech, manager, Greater Chicago Safety Council.

When wintry road surfaces reduce the traction of tires, when a vehicle rounds a curve at too great speed, when defective brakes are suddenly applied, when tires are unable to firmly grasp a wet or muddy pavement, drivers may expect to skid.

Snows, sleet, blizzards and general bad weather causes an increased percentage of accidents blamed on skidding which often end in collisions with fixed

objects, other motor vehicles, trains, and pedestrians," the safety manager warned.

"The way to prevent a skid is to expect it and deal with it before it happens," Stech cautioned. "The leading factor in preventing skids is to maintain well-adjusted and well-balanced brakes. The second factor is to drive around curves or on slippery wet roads at speeds that make braking unnecessary."

Safety figures show that four out of every 100 drivers involved in accidents were thrown from their intended direction of travel by skids, and ten of every 100 accidents were caused by operating too fast for the existing condition of road surfaces.

Drivers were urged to watch out for children on sleds, and to observe special caution near any embankments, sloping driveways, or hilly crossroads down which children may toboggan on their sleds or skis.

Jobs Assured 400 GI's

Clayton F. Smith, president of the county board, assured the 400 county employes now in the services that their jobs would be open to them after the war.

He revealed that most of them are with the 297th General hospital located in England and equipped to handle 5,000 patients.

The statement was made during presentation of the president's annual message. Smith, beginning his 10th year as head of the county board, said \$8,124,092 has been spent for relief and welfare purposes during 1944, representing 60.38 per cent of the total \$13,453,918 corporate tax levy.

the gegutė goes on a plundering expedition among its feathered friends like Hiller. But to compensate its human friends for the depredation done, the gegutė at the same time starts to sing—cooku, cooku! And unlucky is the person who is caught without a coin in his pocket when he hears the first cooku in the spring!

Anyhow it never was a sin to shoot the gegutė. Therefore the master used to make the serf climb a tree and make a noise like a gegutė, in other words—cooku. And many of our Lithuanian ancestors were shot that way. After shooting a peasant the master used to cross himself and tell his confessor-priest: "Father, I shot a gegutė." And the priest was supposed to answer (or words to that effect): "Don't be a dam fool! It's no sin to shoot a predatory bird. But anyhow, send a carriage next Sunday afternoon. I'll be coming to the palace."

Many such stories this writer has heard the old folks tell. But this installment is getting too long as it is, and we have so many subjects to discuss yet. So, 'till next week.

On December 20, 1873 the Board of Health began the work of visiting and vaccinating all the people of Chicago in an attempt to eradicate smallpox.

Soldier Sees Brother off To Combat

By an Infantryman

I said goodbye to my brother George yesterday. I said goodbye just as so many American fathers, mothers, sisters, and sweethearts have said goodbye to their loved ones going overseas. He was a part of that great civilian army of ours: one of those boys who never saw a gun before, and if he had his way, never wanted to see or fire one. He was a Wall Street clerk, clerking in a brokerage house on the Street, in that distant time that seems so far behind us now, when we knew war was coming but hoped and worked that nations stand united against fascism.

I had been turned down on a three-day pass, and couldn't get away but for a day. So Saturday night I started hiking it, started on the 600-mile trip that was to bring my brother and I together for a few hours; a few hours that had to suffice us for a long time to come. Again as so many times before in California and Texas, in Alabama, Georgia, and the Carolina's, as in Los Angeles, Fort Worth, Dallas, Austin, the friendliness of the common people everywhere surrounded me. Their kinship with soldiers was so plain as they told me of their husbands in the South Pacific, their brothers in the Navy, and their sons fighting somewhere in France, and now in Germany itself. I was their friend, and they were mine. So they helped me on my way, and as I jumped out of their automobiles, they would often say with heart-warming kindness: "Sorry I ain't goin' no further, but this is as far as I go." They were apologetic about not carrying me farther on my road, for my uniform of khaki, my United States uniform, meant something to them, and they wanted to do all they could for me.

As I went North, I remembered some of the things my father had told me. He used to say that America was a Golden land, a land of Golden opportunity. He used to say that we two, George and I, should get down on our hands and knees and kiss the very streets of America in partial thanks for the fact that we were born in America, that we lived in America. He used to say that we took America for granted, and couldn't properly appreciate her and the democratic way of life, but he had suffered long years ago in that old-time Russia under the Czars, and so he did appreciate this Golden land, this land of Golden opportunity. I know that today he feels that part of the thanks he thought due our

country, is being given by his two sons in the Army, with one of them about to render greater service by going overseas.

It was a funny feeling seeing my brother off. Here I was, in for over two years, just starting my third year. George was in the infantry, the "foot army," and he was going over first. But that was the Army; it was deciding when and how.

I was thinking of George and of how his school-days were so simple: he played basketball on the team, was a fair student, and went to work in Wall Street almost as soon as he had graduated high school. College was out, for by that time the depression of the early thirties was on, and those tired men selling apples, competing with each other to sell apples, was an outstanding feature of "civilization." The hurt of seeing such things, of seeing grown-men selling apples, of men, women and even children buying apples out of charity and pity, was something that George and I were both never to forget.

George was not interested in politics, he was what has been so rightly called non-political in his thinking. That is he was until the war caught up with him.

I remember a story he told me just a short time ago. He had been teaching the men how to use the bayonet and the rifle. He, the Wall Street clerk, was teaching other men how to use the bayonet and the rifle, so that fascism might be wiped off the face of the earth. He was part of the cadre of that infantry outfit, and the men gathered around him and the officers with him for an orientation talk. The lieutenant spoke, and spoke about his fears of the future, projecting his own fears into the future, and by so doing helping to bring about that very kind of future. He talked about his fear that we, America, might have to fight Russia someday, and that he was pretty certain we would have to fight Russia. My brother George, the "guy" who was not interested in politics, with the guts that is going to stand him in good stead, then spoke up, and the lessons of depressions, and wars, the lessons of events, were there for all to see. He warned the men, and the lieutenants, that such talk was dangerous, that it caused divisions among Allies that needed to stand together, that such talk of fighting Russia was dangerous to America itself.

The sheer common sense of what he said must have impressed his buddies, and even impressed the lieutenant, for as he told the story, no one object-

VICTORY CLOSE-UPS

WAR CORRESPONDENT CORTE MAKES SURE EVERY DROP OF USED FAT IS SAVED...

OUR LANDING ON SALERNO WAS THE WORST HELL I'VE EVER EXPERIENCED..

IT SEEMED AS THOUGH EVERY GUN THE WERMACHT HAD WAS TURNED ON THAT AREA..

I SAW THE 1ST ROBOT CONTROLLED BOMB HIT THE 'SAVANNAH,' ANOTHER REPORTER & I FINALLY DUG IN BEHIND THE 1000 YR OLD CONCRETE RUINS OF PAESTUM & GOT PICTURES OF ADVANCING YANKS..

WHEN YOU'VE BEEN IN A TIGHT SPOT LIKE SALERNO YOU KNOW THE NEED FOR USED FAT AND THE MUNITIONS AND MEDICINES IT MAKES...

ed to his analysis, and practically all agreed with him. My brother George was learning about politics, and learning it just the way so many American soldiers are learning; not by the force of words and logic as by the force, the dynamic impact of world events, those world events that are blasting through the vicious lies spread so long about a great ally of ours. He was learning to reject the opening wedge of fascistic thinking: that opening wedge which presents the base slander that communism and fascism are both totalitarian, and both harmful to democracy. He was learning to reject that distortion of truth which links communism and fascism together.

I thought of that story as I met George, and we waited in a chow line together. We ate out of his mess-kit, he from the top half, and I the bottom. It was our last meal together for a long time to come, and as we ate we talked. We had learned to be soldiers in at least one respect: no matter what soldiers must eat well, and so despite the excitement we both ate fairly heartily. I looked his rifle

over, his pack and duffle bag, and looked his buddies over. George was well-trained, an expert with the bayonet and damn good with the carbine: good accomplishments for a clerk! I wished him luck, we stood there a few seconds together, and then I turned and went back to camp. He turned off, and soon he was going to do his part in places where it counted most. And with him went that same kind of hope, and feeling that so many American fathers, mothers, sisters and sweethearts have sent with their boys going overseas.

May he and all his buddies come back to a new world, a world of peace and brotherhood, a world where fascism is dead, where men may work, and live, at peace with their brothers.

THE WEATHER

CLOUDY AND COLD, followed by rain or snow — Just the day to save an extra tablespoon of used cooking fat!

LITHUANIAN-AMERICANS WE ARE PROUD OF

Cpl. Al Jurgaitis Heard From

For several months we didn't get a word from our friend Cpl. Al Jurgaitis, member of Sparks LDS. And just when we began to get real worried, here comes a fat letter from Cpl., and not an empty letter at that. In it Cpl. enclosed a piece of Dutch currency to the amount of EEN GULDEN!

Of course he doesn't write where he is located at present. But judging from the printed matter on the piece of currency, one can almost guess. Anyhow, Al doesn't want me to spend the Dutch money for personal dissipation. He wants me to send him—of all things!—cigarettes. Any brand of cigarettes will do.

Well, Yours Truly is rolling his own these many weeks. Soon I'll be forgetting what tailor-made cigarettes look like. But if any reader should come in contact with a carton or so of cigarettes, I am willing to pay for them in genuine Dutch Guilder and send it along to Cpl. Al with your blessings.

Glad to hear that Cpl. Jurgaitis is well and "busy." In his last letter, which he wrote soon after D-Day, he mentioned what a good job his outfit did on the Jerries in France. He is in the Army Air Corps instrument maintenance. And judging from what I saw in the newsreel about countless instruments on our Flying Fortresses I don't wonder that he is being kept busy.

Well, anyhow, Al, that will keep you out of mischief. Good luck to you. And in the meantime I'll be looking for those fast disappearing smokes.

—TEVELIS.

**YOU CAN BACK UP MacARTHUR
AND HELP TO SHORTEN THE
WAR BY SUBSCRIBING TO
UNITED CHINA RELIEF**

LETTERS FROM OUR SERVICEMEN

T/4 WM. L. RASINS

Bill Rasins, who needs no introduction to the VES readers of Chicago, but for the benefit of others—a very active LDS'er before entering service, writes the following letter to his mother.

October 23, 1944.

Dear Mom:

Today I'm writing from another base. Yep, we moved last night. Before we started packing for our new base we had the occasion to go to Norwick in the morning. Norwick, we found is quite a large city. I found it exceptionally interesting. Since the restaurants didn't open till eleven A. M., we started walking and looking for sights. Sights we did see. Some of them were quite surprising to me and very fascinating. I visited the cathedral of Norwick. It's a very large and beautiful place. Of course you realize that this was my first visit to any place of worship.

The building of the cathedral was started in the eleventh century and was finally completed fifty years later. It still stands today although many other smaller churches have collapsed. Some due to age and others to the enemies action during the peak of Germany's Blitz.

This cathedral, although small in comparison to others was enormous to me. It's a policy of the Church of England to bury their dead on the property of the church. While walking through the corridor and facing the floor one can see stones (tombstones) bearing names of individuals that have been laid to rest there. The dates of their deaths were up to six hundred years ago. While wandering around admiring the very fine carvings, murals, and marvelous architecture, we asked a keeper to tell us something of its history. He said that if a person contributed much financial aid to the church, he was buried beneath its walls and ceilings. One of the poorer class

would have to be buried in the courtyard. That was quite an interesting statement. The keeper laughed and said: "Even then they had class discrimination."

Some of the sights we saw were old gravestones of people that were quite important many years ago. While looking at one of these "mummies" we noticed carvings of initials in the rock. One of the fellows with me said that it is terrible that kids would scratch markings in such historical pieces. Upon further examination we found dates under the initials. They were: 1869, 1832, 1783 and such as that. In other words those inscriptions one hundred years ago were just nasty pranks by kids, but now they become a part of the history of the pieces. Quite interesting, isn't it?

"... I guess that's all for now.

Love,
Bill.

Bill Hears Lithuanian Program Over Radio Moscow

In a V-mail letter written on November 22nd, Bill says:

Dear Mom:

This letter is once again written from an entirely new base. In the last one, I'm sorry to say, we only spent a few days. The reason I say that I'm sorry is that the chow was pretty good there. We were given barracks in what they called the "Lost Site". It's located in the center of a mud hole but already we've started "Irrigation".

I have the radio turned to Radio Moscow and just now a professor of the Kaunas University spoke in Lithuanian for five minutes on the celebrations taking place today. I couldn't get why they were holding the celebrations, but from what I gather, it's an anniversary all through the Soviet Union in honor of a man who is noted for the fine educational institution which he founded. Gee, it was nice hearing Lith while I'm here in England.

Tomorrow is Thanksgiving and I'll have turkey. Will you?

Love,
Bill.

FRANCO ESCAPES NEW ATTEMPT ON LIFE

Paris—The newspaper Aurore reported in a dispatch from the Spanish frontier that Generalissimo Franco and his minister of justice, Eduardo Aunos, narrowly escaped an assassination attempt in Madrid Sunday. The newspaper said two persons who had just left Spain reported shots were fired at Franco's motor car and the chauffeur was wounded.

Writes From Mediterranean Theatre of War

CPL. LEON P. YONIK

If, in spite of the bum weather last week, you noticed Ye Editor of this part, Mrs. Yonik going about with a big smile on her face — there was a reason. Yessiree, you guessed it — it was a letter from Corporal Yonik from somewhere in Italy.

Whether they are busy winning the war or for some other unexplained reason, Cpl. Yonik, like many other servicemen overseas, doesn't write often. That's why the wide smile on Mamas' face when, after almost three months of silence, a welcome letter finally arrived. Yes, I had the privilege of reading it and will say: What a letter! In short, Leon's friends will be glad to know that Cpl. is doing fine and in the midst of this war, is laying plans for his future when he is back to civilian life.

Cpl. Yonik is in the Army Air Corps and seeing to it that our big Fortresses are supplied with plenty of "Eggs" and other material that the Hon. Fritzes so much hate to swallow. In fact I won't be disclosing any military secrets if I'll let you in on what's in store for you if you will ever get an urge to lay down on your war job or cash that War Bond. Cpl. Leon (and many thousands like him) won't like it a bit. You see they are held responsible to see that all the Flying Fortresses are loaded to whatever capacity they use in terms of AAC lingo.

Any way you won't be able to say "I didn't know it" when Cpl. Yonik and many, many others will come back and, in a round about way, ask: "What did you do to win this war?"

As for yours truly, I am going to buy another War Bond (if they are still being sold after the successful Sixth War Loan Drive) and squeeze the ones that I already possess so much harder.—Home Front Soldier.

The Vilnis English Section

Edited by Mrs. Alice Yonik
3116 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Phone Victory 7325

Anti-Allied Propaganda

The Americans of Baltic origin have had their deepest hopes fulfilled by the liberation of their countries: Latvia, Estonia, Lithuania and Finno-Karelia. The people of those countries can now mold their own destinies toward a brighter and happier future.

But quite contrary to this is the fact that the old Latvian, Lithuanian and Estonian legations still exist and issue regularly anti-Allied propaganda. They do everything possible to weaken the unity of the United Nations, concentrating especially against our valiant ally, the Soviet Union.

The Baltic-American Conference of Greater New York and vicinity, held on October 29, 1944, and representing organizations of Lithuanian, Latvian, Estonian and Finnish descent, passed a resolution in which is embodied this declaration:

"We democratic Baltic-American peoples will continue our efforts to offset these inimical activities of the Latvian, Lithuanian and Estonian legations, and we look forward to the day when their activities will be officially recognized for what they are—anti-Allied propaganda intended to disrupt the unity of the United Nations."

Soviet-haters—Quislings

A handful of Lithuanian Soviet-haters, supporters of Lithuanian quislings are misleading some Lithuanian Americans to demand of the American government to intervene in the inner life of the Soviet Union. They are soliciting signatures of Lithuanian mothers with sons in the American armed forces to petition the President to demand that the form of the government in the Lithuanian Soviet Republic be changed to one that is to their liking.

They ignore the fact that the Lithuanian people with the aid of the Red Army liberated Lithuania and are peaceably re-building their country under the kind of a government suited to their liking.

On Religious Freedom

The Lithuanian Soviet-haters are also misleading the Lithuanian Americans on the question of religion. They tell the Catholics that now they will have no freedom to worship in Lithuania.

Nothing could be further from the truth. The chairman for the commissariat of religious affairs in the Soviet Union, V. Poliansky told American correspondents about the religious freedom that exists in the Soviet Union.

At Vilnius, in Lithuania, Archbishop Jalbzykovsky who had been persecuted by the Nazis, is now carrying on his religious activities, unmolested.

This religious freedom is for all religions. Catholics are given full freedom of their religion, which includes contact with the Pope, publication of prayer books and other religious literature and holding of free and open meetings and conferences.

\$350,000 in War Bonds 1,000 Blue Stars

The Association of Lithuanian Workers, has purchased more than \$350,000 worth of war bonds. Two medium bombers were named in its honor. The first bomber was named "Association of Lithuanian Workers." The second one is called "Lithuanica's Dashing Star."

The U. S. Treasury Department War Finance Committee in its letter of thanks wrote:

"The Association has done a fine job in equipping the boys and we can well be proud of the work behind us. However, there is much to be accomplished and we should make every effort to do more than we have done in the past, just as the boys at the front are doing today."

The honor roll of the Association's members in the American armed forces has over 1000 blue stars. The Chicago branch alone has 30 blue stars on its honor roll.

Environment Blamed

Most juvenile delinquency is the result of the conditions under which the children live, Maj. Frank Lee Beals, assistant superintendent of schools, told members of the West Central Association at a luncheon meeting yesterday in the University Club.

Maj. Beals termed the blighted four-square-mile section on the West Side, bounded by Madison St. and Cermak Rd., Halsted St. and Ashland Ave., the "worst delinquency area in the city and, in many respects, the country, from a juvenile truancy standpoint."

He told the real estate group that urban rehabilitation would bring with it an improvement in the delinquency problem. Unfortunately, he said, housing projects have not really touched the lowest income group of renters and have thus only slightly affected the problem.

Q. Is there some insignia discharged servicemen of World War II can wear to show service?

A. Yes. The Army and Navy are authorized to issue a lapel button to signify military service for wear on civilian clothing. Any Disabled American Veteran's service officer will be glad to aid veterans in obtaining one.

Produce For Victory
Contribute to USO

As We See It

By VINCE RUDIS

There seems to be no doubt that Lithuania will remain a Soviet Republic. Whether it is good or bad, that is a question for the Lithuanian people to decide.

What I would like to discuss today is how Lithuania became a Soviet Republic. Was Lithuania occupied by the Soviet Union? Let us review some of the Historical events.

On December 17, 1926, Lithuanian fascists, with the help of some army officers overthrew by force and violence the liberal government of Lithuania.

From 1926 to 1940 Lithuania was ruled by a totalitarian government headed by Antanas Smetona.

All but the fascistic organizations were suppressed.

Four labor leaders were shot, others thrown into jails. A concentration camp was established at Varniai. Hitler and Himmler only copied the fascist régime of Lithuania when they established Dachau and other concentration camps. But the long-oppressed Lithuanian people took heart and began to talk and organize.

In the spring of 1940 not only the people, but also the army of Lithuania began to show unmistakable signs of their determination to get rid of Smetona's regime.

Hoping to change the situation, at least in the army, Smetona took a step for which he later had a very strong reason to regret. He appointed General Vladas Vitkauskas chief of the army.

Gen. Vitkauskas was popular among the young army officers and among the people. Smetona expected to strengthen his hold with the help of this General, but he miscalculated Gen. Vitkauskas.

Instead of suppressing the movement, Gen. Vitkauskas restrained police forces and, in many cases, the army took hold of the situation.

Smetona became desperate. He invited Hitler to take over Lithuania (as Hitler himself later stated in his speech). But Hitler was not ready to move east and refused the invitation.

On June 15, 1940, Smetona fled to Germany. Prime minister Merkys then became president. He appointed Justas Paleckis, a brilliant journalist, as prime minister, and he resigned. Thus Paleckis in turn became president and appointed a cabinet of ministers consisting of well-known intellectuals.

It was all highly constitutional. Anna Louise Strong, daughter of an American minister, who traveled through Lithuania and stopped there for several days, writes in her booklet *The New Lithuania*:

"Never in any land—in the USSR, in China, in Spain—have I seen a whole people so swiftly come to life. Day and night, for weeks, singing did not cease in the streets of Kaunas."

Always fearing Nazi Germany occupation, and twice threatened by Pilsudski, the Lithuanian people turned to the Soviet Union for protection. Spontaneously the people raised the slogan of Lithuania becoming a Soviet Republic. The slogan speedily spread all over the country.

On July 14, 1940, a Seimas (congress) was elected. Over 90 percent of the eligible voters participated in the election, since they had long awaited this opportunity.

On July 21, 1940, the Seimas unanimously voted that Lithuania should become a Soviet Republic and join the USSR.

The two smaller Baltic Republics—Latvia and Estonia—followed the path of their bigger sister.

THE VETERAN'S FRIEND

Q. What is meant by "veteran preference" in federal civil service?

A. Specifically, it refers to the addition of five or 10 points to an honorably discharged veteran's examination rating.

Q. Who is entitled to 10-point preference under federal civil service.

A. Disabled veterans who are service-connected disabled under 5 years old; widows of veterans; and some wives of disabled veterans.

Q. Can a husband and wife, if they are both World War II veterans, each get a government loan under the G. I. Bill?

A. Yes. Each must file separate applications.

Q. Are disabled veterans covered by Workmen's Compensation Insurance?

A. Not in all states. The Disabled American Veterans favor legislation that would cover all disabled veterans and encourage employers to hire more disabled.

Q. Once a disabled veteran has been granted a pension rating can that be increased?

A. If subsequent medical ex-

amination shows that the disability has become worse an increase in rating can be obtained.

Send questions with self-addressed, stamped envelope to *The Veteran's Friend*, Disabled American Veterans, 1423 E. McMillan St., Cincinnati 6, Ohio.

MOTOR CITY NEWS

Before I go any further, the Aido Chorus extends its regards and best wishes of the season to its Detroit public. More than ever, at this time—the Christmas Holiday—do we express our wish for "Peace on Earth and Good Will to men."

The results of the December 10th general election of the Aido Chorus are as follows:

President—Bertha Geralt
Vice-Pres.—Charles Juodaitis
Secretary—Ruby Jesske
Financial Secy.—Stella Smith
Treasurer—Emma Rye
Entertainment Committee
Ruth Taub
Paul Uinaris
Mildred Janonis
Evelyn Domako
Adele
Frank Ganvila
Johnny B.

Music Committee
Antoinette Danbar
Margaret Liminsky
Frances Petrauskas.
Ruth Gugas

Correspondents

Lithuanian

Charles Juodaitis
Bruno Kraptavičius

English

Anne Kerbel
Alda Liminsky

It seems that there is, quote "Never the rose without the thorn." Anyhow—I know for a fact that many of our members will have to curtail their New Year's festivities since they have to report to work on New Year's Day. This is, however, to remind you that the Aido Chorus is having its New Year's Dance at the I.A.S. Hall at 35th and Michigan on December 31st.

What's cooking? Well — it seems that the last minute and the latest thing is the X-mas Party scheduled for next Sunday, December 24th, at Porter Hall. Be seeing you there where I'm sure we could have a swell-egant time.

THIS AND THAT

Albina Litvin appeared at Chorus rehearsal with her husband, Albert, who surprised her by coming home on a short leave—Those were excellent pictures of the G. I. Club in France that Mildred J. was showing to the chorus members. Private Bill Milus was home on a short furlough this last week.

Merry Christmas, Folks.
Blue Monday
Correspondent
A. Y. L.

HIGH-UP CAGER—Long, tall George Mikan, 6-foot-9 De Paul U. basketball center, has been named player of the year, Chicago stadium's most valuable cager and other top titles. Here he is presented Basketball Writers' trophy by Frank Ryan, past president, at De Paul-Wyoming game at Chicago

Vilnis Bookkeeper Leaves for Portage, Pa.

Will Visit Mother, Sister, Brother and Sister-in-law and Their Two Children, One of Which She Has Not Seen Yet

Ann Savukas, that "little mite" with so much zest and energy that she can outwork any two with less determination, left for Portage, Pa. Wednesday evening, December 20th. She will spend the holiday season with her mother and family in Portage and brother's family in Aliquippa, Pa.

Miss Savukas has kept books for Vilnis for the last eight years. She started working for the paper December 16th, eight years ago. The only had thing anyone around the place can say about her, as one of her co-workers said, is that no one knows just when she will turn in her resignation, even though she will return from Pennsylvania to her bookkeeping. You see Ann has promised to become the "lawful-wedded-etc." to a soldier who recently returned from Australia, New Guinea and other battle fronts, Quartermaster in the Army Air Corps, Al Sweyrush.

Well, it seems that all Ann's friends wish her the best of luck and especially a very happy Christmas and New Year in Penn. To keep Ann in her usual pleasant mood, and to keep others from shedding tears when parting, the Vilnis staff presented Ann with a little parting gift—a beautiful compact and two pair of hose. It's hard to say if the occasion afforded Ann or the givers the most pleasure.

We will look forward to the day when Miss Savukas will come back and resume her activities not only in Vilnis, but in the LDS Sorority and the LDS

Sparks Branch of which she is an active member. Good luck Ann.

A FRIEND

Special Opportunity In Aviation

The Naval Aviation Selection Board in Chicago announced today that all young men interested in applying for the Navy's top-notch Aircrewman Training Program are urged to take the necessary physical and mental examinations in Chicago during the Christmas holiday vacation. The board will process applicants each day except Christmas day and Sundays, between 8:30 A. M. and 5:00 P. M.

All those interested should make application by writing to the Naval Aviation Selection Board, Room 301, Board of Trade Building, Chicago. Transportation to Chicago will be mailed to applicants and meals and lodging will also be furnished if necessary.

All applicants are urged to write the Board before coming to Chicago in order that definite appointments can be made.

Upon successful completion of the tests, applicants will be eligible to be sworn into the Navy for this training which offers approximately fourteen months of instruction, equivalent to two years of college in such subjects as radar, mechanics, and ordnance.

Upon graduation, each man will also be awarded the coveted Navy's Silver Wings and a petty officer rating. As Aviation Specialists they will be equipped to team with the finest airmen—the Navy pilots—in the greatest air force in the world.

LKM Chorus News

The long lines of Christmas shoppers must have delayed some of our chorus members, as several of them were missing from our last rehearsal last Tuesday.

Well, Christmas shopping will be over when our next rehearsal takes place and let's hope that most of our members will attend as we will have to elect a new Executive Committee for the year 1945. This should be the concern of all of the members and so no one should stay away from this rehearsal just because they have had a swell time over the holidays. And here's hoping that all the members will have as nice a time as can be expected under the circumstances.

One other reason why we should all be at the rehearsal is that, as you all know, we have an invitation (which we accepted) to sing for the Young Lithuanian's Society at the affair they are giving February 11th at the Auditorium.

So let's all be there — at rehearsal Tuesday, December 26th, at the Lithuanian Auditorium, 3133 S. Halsted St.

THE WEATHER

FAIR AND MODERATELY COLD—Dig out your mittens, and take your used fat to the meat dealer.

THEY SAID LAST WEEK

President Franklin D. Roosevelt:

This has been a year of outstanding accomplishment for the armed forces of the United States. During the last year our Army, Navy and Air Forces have taken part in twenty-seven different D-days—each one a triumphant success. We are now waging major offensive operations 13,000 miles apart from each other. Although we were obliged to take the defensive when the attack was first made upon us, it was our strategy from the beginning to move out to strike the enemy as soon as our power and resources were fully mobilized — to strike him on his own home grounds at points of our own choosing. That was the strategy from the beginning—that is the strategy today . . . In the midst of victorious battles, we must never forget that the war is not yet won, either in Europe or Asia. The enemy in Europe is fighting on his own soil. The enemy in the Pacific is beginning to feel our attack in his own home waters and islands . . . Ultimate victory is inevitable, but in the meantime the American people must not relax for a moment their inflexible determination . . . Everybody on the war job must stick to the job”.

General George C. Marshall, Chief of Staff of the United States Army:

“Wars are the great tragedies of the human race and every conceivable effort should be made to avoid their prolongation by a single week. Yet it probably has been a good thing to have the great military power of the United States fully demonstrated on the battlefield that the world may know for the future that this democracy can and will generate a military force sufficient to overwhelm prospective tyrants of the years to come”.

Admiral Ernest J. King, Commander in Chief of the United States Fleet:

“The war against Japan has gone increasingly well of late. Our submarines and planes are cutting deeper and deeper into the vital Japanese shipping, and our fleets move in the central Pacific unchallenged. Japanese capacity to maintain the war at sea and in her advanced areas has progressively suffered, due to the loss of vital shipping. These circumstances in the Pacific theatre present a situation which must be as dark and threatening to Japan as it is full of promise to us. Fortified with unity, power and experience, and imbued with confidence, the Navy team is determined to travel far and fast to victory”.

Dr. Grayson N. Kefauver, Acting Assistant Chief of the Department of State's Division of Cultural Cooperation.

“After six months of work in London I have continued to be impressed by the agreement among the educational and cultural leaders working in England and the United States, including those from the Governments temporarily located in London, concerning the need for international collaboration in the educational and cultural field . . . There is no important issue dividing the groups. Instead, there is general acceptance of the principle that the widespread devastation of cultural resources is a concern of all nations and that the world of the future calls for cooperation of the educational and cultural leadership of the different countries if the cause of peace and the welfare of the peoples are to be maximally advanced”.

Mrs. Franklin D. Roosevelt addressing the Pan-American Health Day gathering at the Pan-American Union:

“All that scientists and great medical leaders can do is useless unless the people take an interest, learn about health measures and assist in every way they can. . . . With the expected great increase in the interchange of food products among nations, it is obvious that standards of purity and quality should be the subject of international agreement. Current collaboration among medical scientists of the United Nations to solve urgent wartime problems should be the forerunner to continuation and expansion of international research”.

F. L. I. S. J

Aids Philippines University

EASTON, PA. — A gift of 1,000 books from Lafayette College to the Silliman University Library in the Philippines, which was destroyed by the Japanese, has been announced by President Lewis. He gave 100 educational books from his own library; Prof. W. C. Eaton, head of the History Department contributed sixty history books; Prof. Lynn Perry gave fifty books, and Prof. Theodore E. Norton, Lafayette librarian, set aside 125 volumes from the college library.

The educational average of American soldiers in World War II is the second years of high school, the Disabled American Veterans report, contrasted with the sixth grade in the last war. This was revealed after a survey by the U. S. Office of Education among 100,000 G. I. Joes.

LITHUANIANS WE ARE PROUD OF

PFC. GEORGE VAISNORAS

Pfc. George's mother and stepdad, Mr. and Mrs. Ramanauskas live at 3010 So. Emerald Ave. George has not had a furlough for quite some time and mother and stepdad are waiting for the day when they can see him back home again.

ENS. L. J. KELLEY

Ensign Leonard J. Kelly, member of the Redwings LDS Branch and also of the LKM Chorus is now stationed at Miami, Florida where he is specializing in navigation. Before entering service, Leonard finished an electrical engineering course at the University of Illinois. His wife is with him in Miami. Leonard is the son of Mrs. C. Abek and step-son of Fred Abek.

LT. DALE W. FAGAN

Lt. Dale W. Fagan, son-in-law of Mr. and Mrs. J. Sharkiunas of Roseland is expecting to be transferred from his camp in Idaho. He and Violet Sharkiunas were married last June 24. Lt. Fagan had just finished his third year of a medical course at the University of Illinois when he was inducted into the army. He is serving in the Army Air Corps.

ATTORNEY V. TARUTIS

After two years of service Mr. V. Tarutis was honorably discharged and after a much needed rest, he plans to start practicing law. He will open his old office in the Lithuanian Auditorium building in Bridgeport.

War Bonds Will Finish Them

By Ferd Johnson
Chicago Tribune—New York News Syndicate, Inc.

THE DOWRY CHEST

A SHORT STORY

By Justina Yankaitis

There sat Mother's old dowry chest in the now empty barn, the horse and wagon having been sold to help pay my father's passage to America. Its wood graying with age and its massive hinges and lock rusting.

We, the children, played around the chest, for now we could not play inside as we had been accustomed to doing. The chest was now mysteriously locked and Mother carried its enormous key.

There was unrest in the land. A revolution was threatening, and since it had been Mother's deepest ambition as a very young girl to go to America, she was quite satisfied that Father had decided to raise money for passage. Mother, our Paternal grandmother and we three children were left to get along as best we could until there would be money from the land of bounty.

"And it is well your father did go away," my mother would say. For now there were nights of fear and terror and days of questioning. What happened through the night, whose home would be burned next and whose bodies would be found butchered; questions and answers spreading terror through the land.

I do not remember when Mother rested, for on waking, she would still be sitting by the window her head cradled on her arm.

There was a rogue named Klimas who was head of a gang of cutthroats, which in the name of the revolution reigned terror among the towns people. The gang robbed, murdered and looted. Those who had money did not dare to sleep for fear of being murdered and those who did not have money were afraid to sleep anyway.

The police could not catch Klimas. There were posters in the town and on fence posts along the roads with his picture. "Five hundred rubles—dead or alive" read the posters beneath his picture. It became common to see scribbblings of, "I'll add one hundred rubles to whomever catches me." The towns people believed it was Klimas who added those words and were more afraid.

Coming home from school one afternoon, I found a crowd of people inside our yard and many more were hanging over the fence. In the center of the yard was my grandmother sitting atop the old dowry chest and a half dozen or so Russian cossacks surrounding her. The leader of the Cossacks was yelling at my grandmother, "Baba

davay kluchi!" (Old woman, give me the key!)

My grandmother, who was afraid of no man, kept yelling back at him in Lithuanian, "I do not have the key, my daughter-in-law has it!"

"Where is she now?"

"She is not home, she has gone to town," shouted Grandmother to the Cossacks. "Klimas is not in the trunk, you fool!"

Women stood in terror around the old woman, their children clinging wide eyed to their mother's skirts. I stood there silently marveling at the courage of Grandmother and I remembered hearing that Grandmother had chased a couple of thieves from her own barn with a pitch fork. And another time — Grandmother lifting a wagon load of hay so a wheel could be replaced while she held up the wagon with her shoulder.

And now neighbors looked on in alarm expecting the Cossacks to lash out with their whips at the obstinate old woman.

"The fools think I have locked Klimas in this old trunk," she explained to the crowd around her using the few Russian words she knew. She brushed back her gray hair from her face with work gnarled hands and fixed her gayly colored kerchief on her head and settled her spare figure in its voluminous skirt in a more imperious position.

The Cossack leader repeated, "But he was seen to run into this group of homes. We chased him here, and now we have looked everywhere. This trunk feels very much like it could hold a man."

"Stara Baba (Old woman), get off the trunk. I am going to open it and if Klimas is in there you will not go unpunished", he added.

Someone provided an axe and the lock was broken. There in the trunk were my fathers carpenter tools: saws, planes, chisels, hammers and all the other odds and ends of tools Father's trade of woodworker he had packed away before leaving for America.

Later when all was quiet again, a neighbor came running into our house, and breathlessly she exclaimed, "I saw him!" She choked in her eagerness, "I saw Klimas! He had been hiding in my smoke house all the time!"

"Where in your smoke house?" calmly asked Grandmother.

"He was hiding there in my smoke house," she kept repeating. "I did have a good smoky fire so he must have been hiding in back of the meats and when the door had been opened

THEY'RE FREE NOW—No more skulking in fields and woods for these Albanian partisans. With liberation of their country by Allied forces, they now can come out in the open to continue their fight for freedom against Nazi oppression.

A New Type of State

Mr. Jan Masaryk, Minister of Foreign Affairs, spoke on the 27th anniversary of the Russian Revolution in a Czechoslovak broadcast from London on November 7th. The Russian Revolution, he said, cheated a new type of State.

"It must be a great ideal which could, under the outstanding leadership of Stalin, stir the Soviet people to such a great display of strength, to such sacrifice and love to their motherland; this is a historic fact to which every man, even a non-Communist, must pay homage. It is a tragedy for nations and for mankind that political truth is discovered through pain, suffering and sacrifice. Unfortunately, this was necessary for the world to realize that without the Soviet Union peace cannot be assured. We Czechoslovaks understood it, and wanted to prevent the war in time when it was still possible to do so by the honest collaboration of the West with the East. Now this lesson has been generally learned.

"The Soviet Union will join in the peace policy of the world with her full might. Collaboration with her will not be rejected but sought. She herself has no imperialistic aims, and yesterday through the mouth of her great Marshal she solemnly stressed once more that she desires the independence and self-

reliance of other nations and States. It is obvious that she would not be disinterested if in her neighborhood or elsewhere in Europe there should once more develop regimes likely to cause political conflict and in the end contribute to the unleashing of a new aggressive war. No State would suffer that, and we also shall be on our guard to prevent new Fascist and Nazi ideologies to spring in our neighborhood. It is finished. Today, Russia, England and America have proclaimed openly and unreservedly that Fascism will not be suffered or permitted. At the same time they promise that the progressive States will be given full freedom. We have nothing to fear. Progress and democracy are our traditional qualities; they will be respected by Russia, which will collaborate with us as with an equal—as one sovereign State with another sovereign, Allied and friendly State."

Thus spoke Mr. Jan Masaryk.

what with all the smoke, Klimas could not have been seen.

"As I was returning home a figure brushed past me mumbling from the excitement: "If the fools had been here longer, they would have had a smoked Klimas with your hams. But thank you for the nice hide-out."

Brig. Gen. Frank T. Hines, head of the U. S. Veterans Administration, reports approximately 275,000 veterans of this war receiving disability pensions. The Veterans Administrator also said death pensions are being paid to dependents of 38,000 men.